

I.2. A MEGALAPOZÓ VIZSGÁLAT

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

1.1. Településhálózati összefüggések, a település helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok

Balotaszállás Bács-Kiskun megye déli részén, Kiskunhalastól 12 km távolságban helyezkedik el. A legközelebbi nagyváros az 55 km-re lévő Szeged. Kecskemét 75 km-re, Bja 60 km-re található. Balotaszállást erős történelmi és társadalmi kapcsolatok fűzik Kiskunhalashoz. Területe évszázadokig Kiskunhalas határához tartozott, napjainkban pedig a Kiskunhalasi járás része.

A község térszerkezeti kapcsolatainak fő irányát a közlekedési hálózat határozza meg. Ennek gerincét az 53. számú Solt-Kiskőrös-Soltvadkert-Kiskunhalas-Tompa főút és a Budapest-Kelebia nemzetközi vasútvonal alkotja. A település a közút és a vasút által kijelölt észak-déli közlekedési folyosó mentén fekszik. Kelet-nyugat irányú kapcsolatai korlátozottabbak. Nyugati irányban egyáltalán nincs közvetlen közúti kapcsolata. Kelet felé az Öttömösi mellékút biztosít településközi összeköttetést. A problémát nagyrészt orvosolja, hogy a Duna-Tisza déli részét kelet-nyugat irányban átszelő 55. számú főút Balotaszállástól délre, alig 10 km-rel halad el.

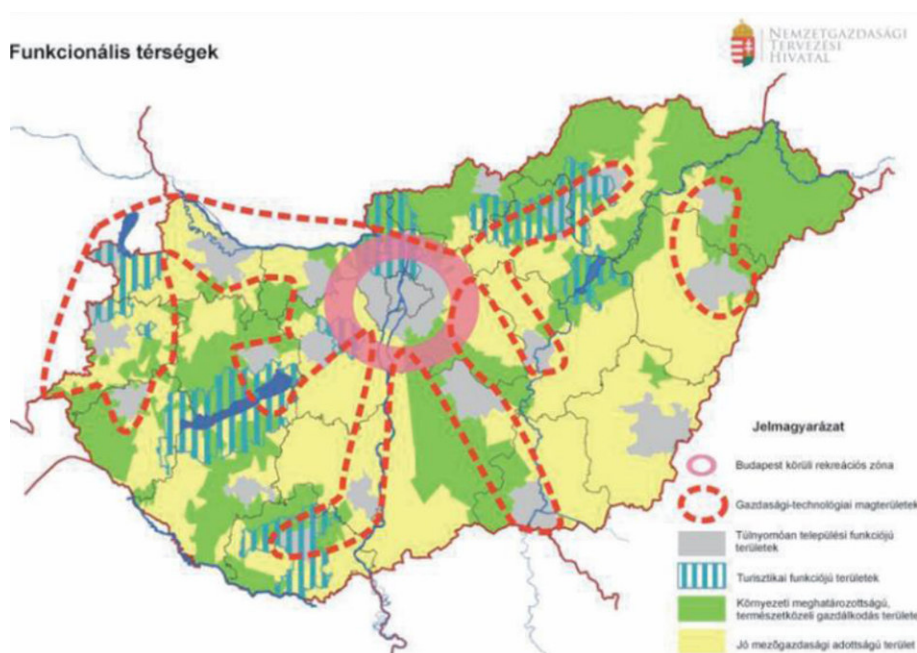
1.2. A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció

Az OFTK Magyarországon a legmagasabb szintű és jelentőségű fejlesztési dokumentum, amely összefoglalja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, illetve meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2014–20-as európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja.

OFTK Térszerkezeti jövőképe

A térszerkezeti jövőképben kirajzolódnak azok a funkcionális térségek, melyek arculatában meghatározó – vagy a jövőben szándékoltan azzá válik – egy-egy nemzeti szinten is jelentős gazdasági, társadalmi vagy környezeti feladat ellátása. Az adott térség elsősorban e feladatellátással kapcsolódik a nemzeti szintű társadalmi és területi munkamegosztásba. A funkciók kívánt térségi és településhálózati szintű kiosztását szemlélteti az alábbi térkép.

Balotaszállás a „környezeti meghatározottságú természetközeli gazdálkodás területén” helyezkedik el.

Az OTFK Bács-Kiskun megyére érvényes fejlesztési irányok a következők:

- A megye rendkívül gyenge népességmegtartó képességének javítása az életkörülmények és életkilátások javításával, komplex térségi programok révén.
- A klímaváltozás elleni komplex homokhátsági program végrehajtása.
- Komplex gazdaságfejlesztés alkalmazása, különös tekintettel a versenyképes korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, vállalkozói övezetekre, valamint tudásalapú termelő és szolgáltató ágazatok befogadására.
- Minőségi környezet kialakítása, fenntartható települési infrastruktúra fejlesztése, az energiafelhasználás racionalizálása.
- A lovas-, gyógy-, rekreációs-, gasztronómiai-, vallási és történelmi hagyományőrzésen alapuló turizmus kiemelt fejlesztése.
- A humán erőforrás és a közösségfejlesztés foglalkoztatási programok, hagyományőrzés, az oktatás fejlesztése által.
- A térségi kohézió megteremtése a megye európai gazdasági és társadalmi térbe való szorosabb integrációjával, valamint a megyén belüli és a határon átnyúló közlekedési kapcsolatok fejlesztésével.
- A határon átnyúló gazdasági és társadalmi együttműködések erősítése déli szomszédok irányába.
- Integrált terület- és vidékfejlesztési intézményrendszer felülvizsgálata.

Bács-Kiskun megyei Területfejlesztési Koncepció

A dokumentum alapján a megye jövőképe:

Bács-Kiskun megyét 2030-ban társadalmi-gazdasági stabilitás jellemzi, hagyományos értékein alapuló - XXI. századi kihívásokra adott - innovatív válaszokkal.

A népesség és a vállalkozások mobilitása a megye térkapcsolatainak köszönhetően élénk, ez gazdasági és kulturális értelemben pezsgő, sokszínű, vonzó környezetet teremt.

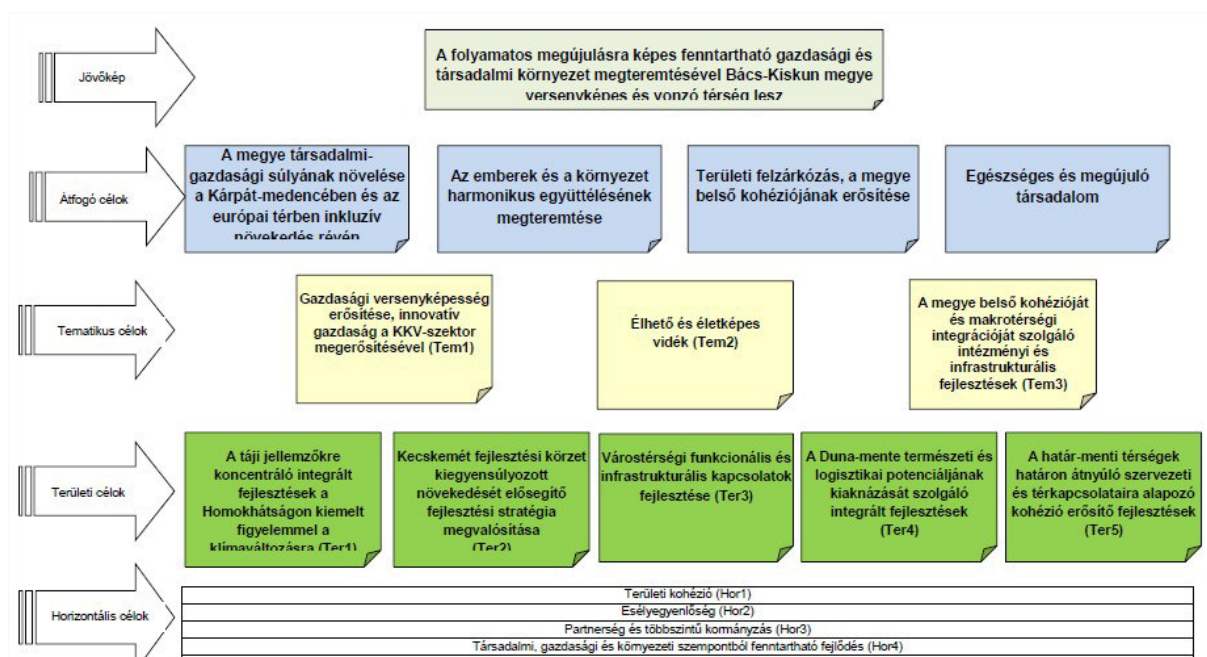
A KKV szektor a válságot követő több mint másfél évtized során a krízisben szerzett alkalmazkodóképessége, hatékonyságnövekedése és megújulási képessége révén jelentős részt vállal a bővülő foglalkoztatásban.

A környezeti problémákra adott válaszoknak köszönhetően a Homokhátság gazdasági leszakadása megáll, az elvándorlás csökken, a táj sajátos arculata turisztikai, környezetvédelmi és letelepedési szempontból is vonzó lehetőségeket kínál.

A vidéket lefedik a kiváló minőségű mezőgazdasági termékeket feldolgozó élelmiszeripari üzemek, a vidéki lakosság kreativitásának és az élethosszig tartó tanulásnak köszönhetően a vállalkozói szféra a termelés és szolgáltatás terén is folytonosan képes megújulni. A vidéki gazdaság és infrastruktúra fejlődése fenntartható, nem jár környezetszennyezéssel, az építési beruházások a táj arculatához illeszkedően valósulnak meg

A megye települései megfizethető és minőségi életfeltételeket biztosítanak, energiafelhasználásukban folyamatosan növekszik a megújuló energia aránya. A megye fejlesztő és infrastrukturális hálózata a nemzetközi térbe történő integrációt és a fejlesztési erőforrások kihasználásának maximalizálását eredményesen szolgálják.

A megye fejlesztésének célrendszere

A Koncepció által meghatározott tematikus és területi célok közül különösen az alábbiak relevánsak Balotaszállítás tekintetében:

Élhető és életképes vidék

Prioritások

1. Az országon belül legnagyobb arányban felelhető tanyás térségek fenntartható társadalmi-gazdasági fejlesztése a tanyák sokféleségének figyelembe vételével (gazdasági funkció, lakófunkció, rekreációs funkció)
2. Komplex tájgazdálkodási program megvalósítása külterületi fókusszal
3. A természeti erőforrások fenntartható használatán és az agrárgazdaság tradícióin alapuló jövedelemszerzési lehetőségek bővítése

A táji jellemzőkre koncentrált integrált fejlesztések a Homokhátságon kiemelt figyelemmel a klímaváltozásra

Prioritások:

1. Energetikai beruházások, energiafelhasználás racionalizálása és az ezt szolgáló beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában
2. Vízügyi beruházások az intézményi, lakossági és vállalkozói szférában, vízmegtartást megvalósító vízgazdálkodás
3. A Homokhátság problémáinak érintettjei közötti együttműködések ösztönzése
4. Szemléletformáló akciók támogatása
5. Kutatás-fejlesztés- innováció támogatása a Homokhátságon
6. Alternatív, fenntartható, környezettudatos gazdálkodási formák és termékportfóliók fejlesztése

Városterületi funkcionális és infrastrukturális kapcsolatok fejlesztése a népességmegtartó-képesség javítása érdekében

Prioritások:

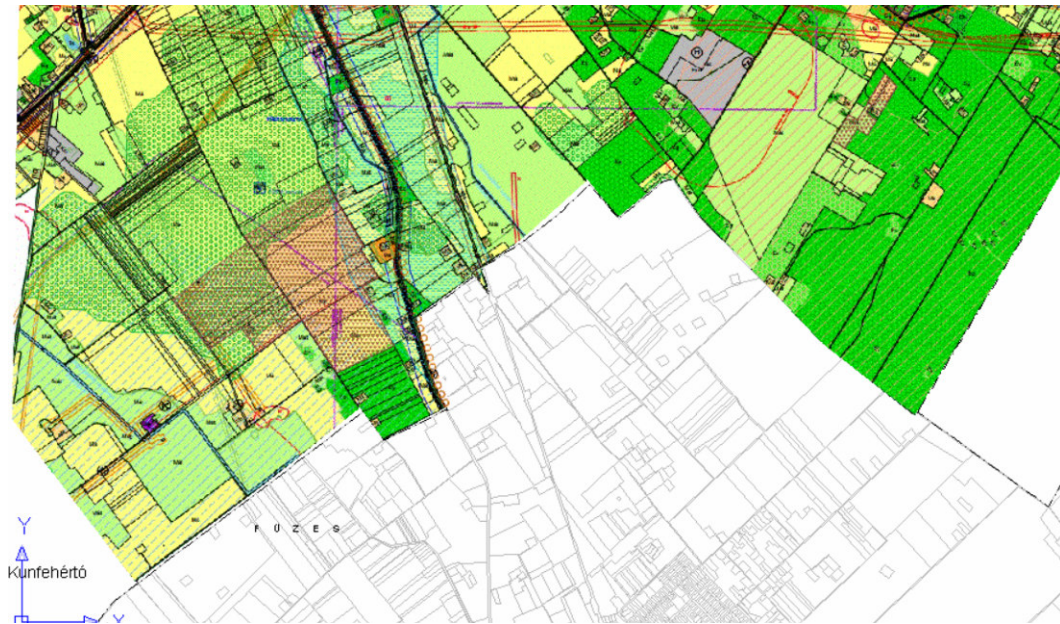
1. Városterületi integrált és komplex programok kidolgozása és megvalósítása
2. Esélyteremtés: a nevelés-oktatás módszertanának, személyi és infrastrukturális feltételeinek, valamint hozzáféréseinek javításával és a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi-gazdasági integrációjával
3. A sokoldalú szolgáltató-és intézményrendszerre épülő kitörési pontokra alapuló fejlesztések (design, egészségipar, rekreáció, interaktív élményközpontok stb.)

1.4. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – az adott település fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Szomszédos települések: Kiskunhalas, Zsana, Pusztamérge, Öttömös, Kisszállás, Kunfehértó terveiben nincsenek Balotaszállás fejlesztését korlátozó elemek.

Ruzsa és Kelebia községek a négyes-határok egy-egy pontján érintkeznek csak a községgel, ezért a vizsgálatból kihagyhatók.

Kiskunhalas

Országos közút, kerékpárút, törzshálózati vasútvonal és közművezetékek (hírközlési, elektromos energia) folytatódnak Balotaszállás területén. Bányatelek és régészeti lelőhely mindkét települést érinti.

Ezek mindegyike megjelenik Balotaszállás településszerkezeti és szabályozási tervében is.

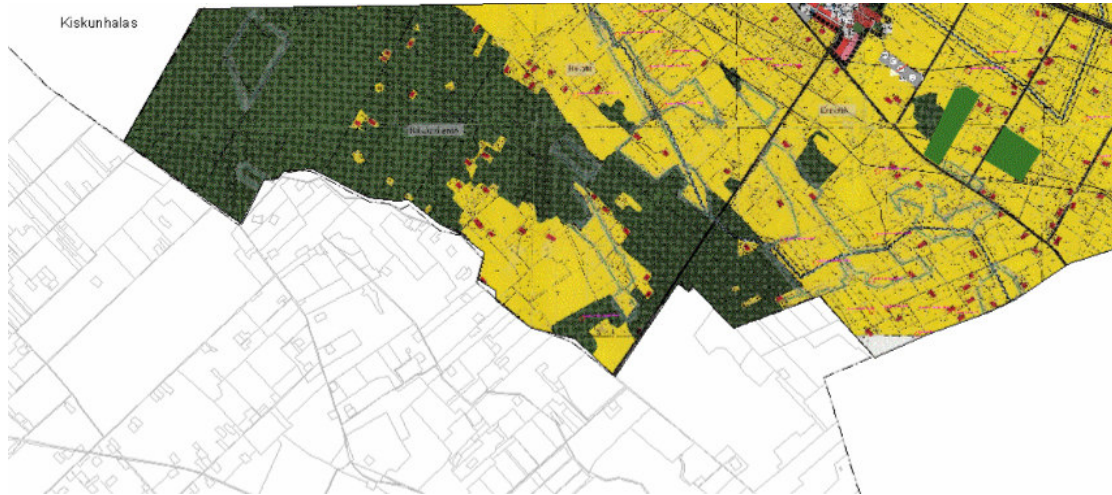
Kunfehértó

Balotaszállás területét érintő elem a Kiskunhalas földgáz III. bányatelek, amelyet a településszerkezeti és a szabályozási terv egyaránt tartalmaz.

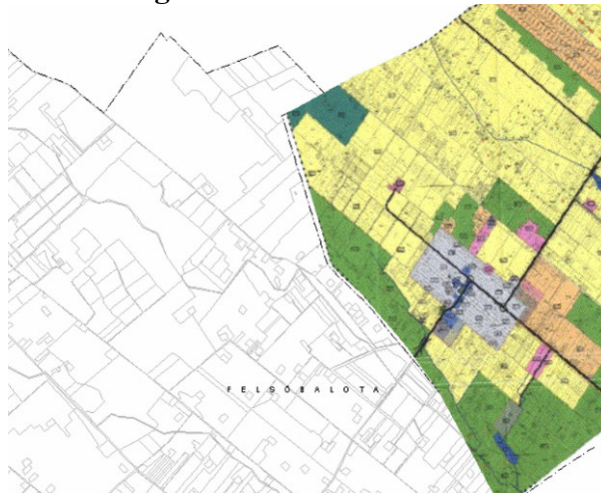
A határos területek mozaikos elrendezésben erdő és mezőgazdasági területek.

Zsana

A közigazgatási határ menti zsanai határrészen erdő-, és mezőgazdasági területek vannak. A hálózati jelentőségű útként jelölt út a települések közös határújtáig, a szintén hálózati jelentőségű útig halad.

Pusztamérges

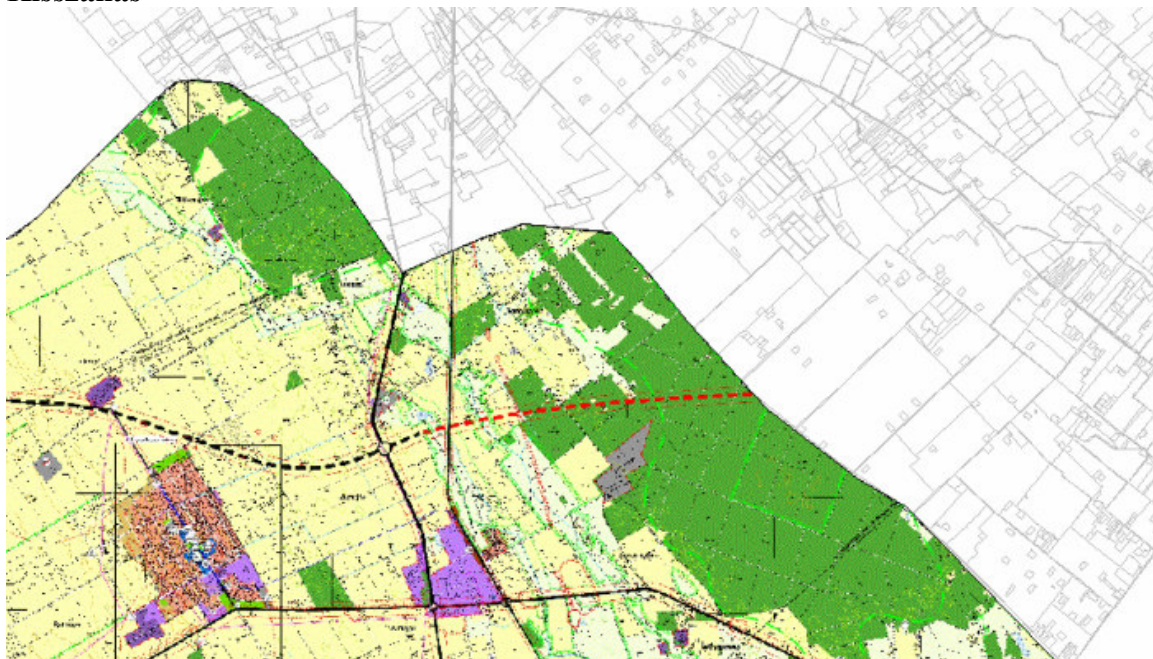
A közigazgatási határ menti pusztamérgesi határrészen erdők (védelmi és gazdasági) és mezőgazdasági területek vannak. A pusztamérgesi bekötőút (5429. ök. út) értelemszerűen folytatódik Balotaszálláson.

Öttömös

A közigazgatási határ menti öttömösi határrészen erdők és mezőgazdasági területek vannak, ugyanúgy mozaikos elrendezésben, mint Balotaszállás kapcsolódó részén.

Kisszállás

A közigazgatási határ menti kisszállási határrészen jellemzően erdők (védelmi és gazdasági) kis számban mezőgazdasági területek vannak.

Az 53. főút és a törzshálózati vasút nyomvonal értelemszerűen továbbhalad.

Kisszállás településszerkezeti tervén ábrázolt tervezett M9 gyorsforgalmi út nyomvonal területrendezési tervből átvett infrastrukturális elem. A területrendezési terv időközben változott, M9 nyomvonala délebbre került. A hatályos OTrT alapján a kisszállási terven jelölt út nyomvonala Balotaszálláson nem folytatódik.

1.6.1. A hatályban lévő településrendezési eszközök

Balotaszállás érvényes településszerkezeti terve 2007-ben készült.

121/2007.(IX.27.) számú határozattal a településszerkezeti tervi leírás és a

Közigazgatási terület m=1: 20 000 méretarányú,

Belterület m=1: 6000 méretarányú településszerkezeti terve és a

Kulturális örökségvédelmi, táj- és természetvédelmi m=1:50 000 méretarányú térképlap került jóváhagyásra.

A településszerkezeti tervet gazdaságfejlesztési érdekből 2/2017.(I.24.) számú határozatával módosította Képviselő-testület.

Balotaszállás hatályos helyi építési szabályzatát a 13/2007.(IX.28.) önkormányzati rendelettel hagyták jóvá. A 2/2017. (I.25.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott módosítás az alaprendeletbe beépült.

A helyi építési szabályzat mellékletei

1. sz. melléklet: Szabályozási tervlapok

- Balotaszállás közigazgatási területének szabályozási tervlapja

- Balotaszállás belterületének szabályozási tervlapja

2. sz. melléklet: Mintakeresztaszelvények

3. sz. melléklet: Országos védelem alatt álló pince, présház műemléki környezete

4. sz. melléklet: Helyi védelemre javasolt épületek

5. sz. A beépítési karakter védelem hatálya alá tartozó telkek

6. sz. melléklet: Helyi védelemre javasolt emlékek

7. sz. melléklet: Helyi védelemre javasolt természetvédelmi területek

I.2.

Megalapozó vizsgálat

8. sz. melléklet: Tájképvédelmi szempontból kiemelten értékes terület
 9. sz. melléklet: Egyedi tájértékek
 A helyi építési szabályzat függelékei
 1. sz. függelék: Országosan védett műemlék
 2. sz. függelék: Régészeti értékvédelem

1.7. A település társadalma

1.7.1.1. Demográfia, népesesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség

Demográfiai adatok:

Másfélezer fős lakosságszámával Balotaszállás a környék átlagos népességű községe. A szomszédos községek közül Kisszállás és Kunfehértó népessége haladja meg a 2000 főt, Öttömös, Pusztamérges és Zsana viszont nem éri el az 1000 főt.

Lakónépesség száma (2019. január 1.)		
Balotaszállás		1489
Szomszédos települések	Kiskunhalas	27017
	Kunfehértó	2083
	Kisszállás	2382
	Öttömös	658
	Pusztamérges	968
	Zsana	724

Balotaszállás népsűrűsége minden területi összehasonlításban alacsonynak számít. Háromszor ritkábban lakott, mint a településkategóriájának országos átlaga. De még dél-alföldi viszonylatba is kétszer kisebb a népsűrűsége, mint a hasonló méretű községek átlaga. A szomszédos települések közül pedig csak egyedül Zsana múlja alul népsűrűség tekintetében. Az alacsony népsűrűség a lakossághoz képest nagy kiterjedésű közigazgatási terület következménye. Balotaszállás 104,9 km²-es határa valamennyi szomszédos község területénél nagyobb. Kiskunhalas hússzor népesebb, de területe csak alig kétszer nagyobb.

Népsűrűség (fő/km ² ; 2019. január 1.)		
Balotaszállás		14,2
Szomszédos települések	Kiskunhalas	118,7
	Kunfehértó	26,6
	Kisszállás	25,9
	Öttömös	21,3
	Pusztamérges	39,7
	Zsana	8,2
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	29,3
	Országos átlag	46,3

Népességszám-változás:

Az elmúlt évtizedben Balotaszállás képes volt megőrizni lakosságát, miközben a környékbeli települések nagy része jelentősebb népességvesztést könyvelhetett el.

A lakosságszám változása 2011-2019 (2011 = 100 %)		
Balotaszállás		99,7 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	94,0 %
	Kunfehértó	102,5 %
	Kisszállás	97,9 %
	Öttömös	91,1 %
	Pusztamérges	76,5 %
	Zsana	93,7 %

A külterületen (tanyán) élő lakosság arányáról csak a népszámlálások nyújtanak tájékoztatást. A legutóbbi 2011. évi népszámláláskor Balotaszállás lakosságának csaknem 40%-a élt a külterületen. Ez az érték a Dél-alföld átlagának több mint négyszerese volt. A szomszédos települések adataiból látszik, hogy a Duna-Tisza köze ezen részen nem egyedi a magas külterületi népesség. Zsana és Öttömös hasonlóan magas arányt képvisel.

A külterületen élő lakosság aránya a 2011.évi népszámláláskor		
Balotaszállás		39,2 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	13,4 %
	Kunfehértó	15,1 %
	Kisszállás	16,2 %
	Öttömös	38,6 %
	Pusztamérges	21,9 %
	Zsana	43,8 %
Dél-Alföld átlaga		9,0 %

A települések népességszámának alakulását két tényező határozza meg: a természetes szaporodás (születések és halálozások különbsége) és a vándorlási különbözet. Balotaszálláson az elmúlt 20 évben a születések és halálozások számában kicsi volt a különbség. Összességében valamivel több volt a halálozás, mint a születés, de ez a település lakosságszám-változásában jóval kisebb szerepet játszott, mint a vándorlási különbözet. 2000 és 2018 között a közel 200 fős népességcsökkenést elsősorban a negatív vándorlási különbözet okozta. A vándorlási veszteség a 2000-es évek első évtizedére volt jellemző. 2010 után már többségben vannak azok az évek, amikor vándorlási nyeresége volt a településnek. Kedvezőnek mondható, hogy a természetes szaporodás egyenlege csak kismértékben negatív, amit képes kiegyenlíteni a vándorlási különbözet pozitív irányba tolódása. Ennek köszönhetően Balotaszállás lakosságszáma stabilizálódni látszik.

Lakónépesség változása Balotaszálláson (2000-2018)			
év	születések és halálozások különbözete	vándorlási különbözet	lakónépesség száma az év végén
2000	n.a.	n.a.	1678
2001	+4	-12	1670
2002	+12	-9	1673
2003	-17	-9	1647
2004	-2	-29	1616
2005	+1	-21	1596
2006	-2	-28	1566
2007	-7	-1	1558
2008	+5	-22	1541
2009	+1	-17	1525
2010	-10	-22	1493
2011	-5	+8	1496
2012	0	-4	1492
2013	+1	+2	1495
2014	-1	-11	1483
2015	-7	+16	1492
2016	+1	+15	1508
2017	-13	+4	1499
2018	+12	-22	1489

Korösszetétel:

A népesség korösszetétele megmutatja, hogy mennyire előregedett a település. Ez kihat a népességszám várható alakulására és számos önkormányzati feladat ellátására (pl. iskola kihasználtsága, egészségügyi ellátás, idősgondozás stb.)

Balotaszállás népességének korszerkezete egyértelműen kedvező képet mutat. A 0-14 éves korosztály aránya jóval magasabb, mint a szomszédos településeken. A saját népességekategóriájában is felülmúlja mind a dél-alföldi, mind az országos átlagot.

A gyermekkorú (0-14 éves) népesség aránya a lakónépességből (2018)		
Balotaszállás		16,7 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	14,3 %
	Kunfehértó	12,3 %
	Kisszállás	12,5 %
	Öttömös	9,7 %
	Pusztamérges	12,4 %
	Zsana	11,6 %
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	12,7 %
	Országos átlag	14,9 %

A 65 éven felüli korosztály részaránya a szomszéd településekhez képest, illetve a hasonló népességnagyságú a dél-alföldi települések átlagához képest alacsonyabb.

Az idős (65 éves és idősebb) népesség aránya a lakónépességből (2018)		
Balotaszállás		19,3 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	19,3 %
	Kunfehértó	20,8 %
	Kisszállás	23,0 %
	Öttömös	22,9 %
	Pusztamérges	25,4 %
	Zsana	25,7 %
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	21,0 %
	Országos átlag	18,3 %

A 0-14 éves és a 65 éven felüli korosztály egymáshoz viszonyított arányát mutatja a 100 gyermekkorúra jutó időskorúak száma. Egy település akkor tudja megőrizni népességszámát (vándorlási nyereség nélkül), ha ez az érték minél kisebb, minél inkább közelít a 100-hoz. Balotaszálláson ez az arányszám 115, ami ugyan a népesség lassú, kismértékű természetes fogyását vetíti előre (kevesebb születés, több halálozás), de egyáltalán nem jelent vesztes előregedést. Az alábbi táblázatban látható, hogy a szomszéd települések mindegyikében jóval nagyobb problémát jelent az előregedés.

100 gyermekkorúra jutó időskorú (2018)		
Balotaszállás		115,7
Szomszédos települések	Kiskunhalas	134,9
	Kunfehértó	168,9
	Kisszállás	183,6
	Öttömös	235,9
	Pusztamérges	205,0
	Zsana	221,4
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	165,0
	Országos átlag	123,0

Népesség képzettsége:

A lakosság iskolázottsága rendszerint szoros összefüggésben van a foglalkozási és jövedelmi viszonyokkal, a településen élők közszolgáltatásokkal kapcsolatos elvárásaival, a helyi társadalom alkalmazkodóképességével, rugalmasságával.

A népesség képzettségére vonatkozóan csak a legutóbbi népszámlálás adatai állnak rendelkezésre, melyek ma már egy évtizeddel ezelőtti állapotot tükröznek. Ezek alapján Balotaszálláson a magasabb iskolai végzettséggel (érettségivel és felsőfokú diplomával) rendelkezők aránya meglepően alacsony, a szomszédos településekkel összehasonlítva az egyik leggyengébb mutatókkal rendelkezik.

A 15 éves és idősebb népességből legfeljebb érettségivel rendelkezők aránya (2011)		
Balotaszállás		16,1 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	25,8 %
	Kunfehértó	21,6 %
	Kisszállás	15,2 %
	Öttömös	20,5 %
	Pusztamérges	17,9 %
	Zsana	17,2 %
Dél-Alföld átlaga		25,3 %

A 15 éves és idősebb népességből egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők aránya (2011)		
Balotaszállás		5,4 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	14,0 %
	Kunfehértó	9,9 %
	Kisszállás	5,7 %
	Öttömös	7,8 %
	Pusztamérges	6,6 %
	Zsana	5,1 %
Dél-Alföld átlaga		13,5 %

Munkanélküliség:

Az alábbi két táblázat Balotaszállás munkanélküliségi helyzetét mutatja 2009-ben és 2018-ban. (Az elmúlt 20 évben 2009-ben volt a legmagasabb az országban a nyilvántartott álláskeresők száma, majd ezt követően évről-évre folyamatos mérséklődött.)

Balotaszálláson 2009-ben a munkaképes korú lakosság 10,1%-a volt regisztrált álláskereső, 2018-ban már csak 4,4%-a. A javulás látványos, azonban a szomszédos településekkel, vagy a régiós illetve országos adatokkal összevetve már nem annyira egyértelmű a javulás.

2009-ben a 10,1 %-os munkanélküliség dél-alföldi viszonylatban átlagosnak volt tekinthető, a szomszédos települések között pedig a kedvezőbbek közé tartozott. 2018-ban a 4,4 %-os munkanélküliséggel Balotaszállás már messze elmarad mind a régiós és országos átlagtól, mint a szomszédos települések munkanélküliségi adataitól. Azaz Balotaszálláson lényegesen kisebb mértékű volt a javulás a munkanélküliség terén, mint az országban, vagy akár a szűkebb környezetében.

Nyilvántartott álláskeresők aránya a 18-64 éves állandó népességből (2009. dec. 20.)		
Balotaszállás		10,1 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	12,1 %
	Kunfehértó	9,3 %
	Kisszállás	11,3 %
	Öttömös	15,8 %
	Pusztamérges	13,1 %
	Zsana	9,1 %
Dél-Alföld átlaga		10,2 %
Országos átlag		9,1 %

Nyilvántartott álláskereső aránya a 18-64 éves állandó népességből (2018. dec. 20.)		
Balotaszállás		4,4 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	3,8 %
	Kunfehértó	2,9 %
	Kisszállás	3,2 %
	Öttömös	3,6 %
	Pusztamérges	3,8 %
	Zsana	4,1 %
Dél-Alföld átlaga		3,6 %
Országos átlag		3,8 %

Életminőségre utaló adatok:

A település által biztosított életminőséget közvetett módon lehet statisztikai adatokkal jellemezni. Következtetni lehet rá a lakásépítések számából, a lakások komfortosságából, az internet- és személygépkocsi használatból.

Balotaszálláson a 2010-es években a Dél-Alföld átlagánál kevesebb új lakás épült, de a környező községek többségéhez képest még így is kedvezőbb mutatóval rendelkezik.

A 2011-2018 között épült lakások 1000 lakosra jutó száma		
Balotaszállás		4,7 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	6,1 %
	Kunfehértó	2,4 %
	Kisszállás	0,4 %
	Öttömös	0,1 %
	Pusztamérges	3,0 %
	Zsana	5,5 %
Dél-Alföld átlaga		6,4 %

Az alábbi táblázatból képet kaphatunk a balotaszállási lakásállomány életkoráról. Mivel a község belterülete csak az 1950-es évektől kezdett kiépülni, az 1945 előtt épült lakások, kivétel nélkül külterületi tanyák. Jól megfigyelhető az is, hogy az 1990-es évektől mennyire lecsökkent a lakásépítés dinamikája.

Lakásállomány életkora Balotaszálláson a 2011. évi népszámláláskor		
építési év	db	%
1945 és korábban	223	30,7
1946-1970 között	189	26,0
1971-1980 között	156	21,5
1981-1990 között	108	14,9
1991-2000 között	26	3,6
2001-2010 között	24	3,3
Lakásállomány száma 2011. évi népszámláláskor	726	100,0

A 2011-2018 közötti időszak még az előző két évtizedet is alulmúlja. Manapság jó évnek számít, ha egy vagy két lakás épül a faluban.

Épített lakások száma Balotaszálláson (2011-2018)	
év	db
2011	1
2012	0
2013	1
2014	2
2015	0
2016	0
2017	1
2018	2

A 100 lakásra jutó átlagos lakosság több dolgot is tükrözhet. Ha feltűnően alacsony, akkor a település előregedésére, elvándorlásra, a tanyavilág kiürülésére lehet következtetni. Ha nagyon magas, akkor szociális problémákra, szegregációra is utalhat. Balotaszálláson 205 lakos jut 100 lakásra, ami a településkategóriájában egy átlag közeli érték, a szomszédos településekhez viszonyítva pedig egyértelműen kedvező. Ez alapján a községet sem a túlzott előregedés és elnéptelenedés, sem a szélsőséges szegregáció nem fenyegeti.

100 lakásra jutó személy (2018)		
Balotaszállás		205
Szomszédos települések	Kiskunhalas	213
	Kunfehértó	217
	Kisszállás	196
	Öttömös	165
	Pusztamérges	158
	Zsana	170
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	198
	Országos átlag	236

A lakásállomány komfortosságát jellemző vezetékes víz- és gázhálózatba bekapcsolt lakások aránya Balotaszálláson alacsony, messze elmarad nemcsak a saját településkategóriája dél-alföldi és országos átlagától, hanem a környező települések többségének az értékeitől is. Ez elsősorban a jelentős tanyavilágnak köszönhető. A belterületen a víz- és gázszolgáltatás minden utcában kiépített. A települési „összkomfort” kritériumának eléréséhez a közüzemi szennyvízhálózat hiányzik a községben.

Közüemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakás a lakásállomány százalékában (2018)		
Balotaszállás		61,1 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	87,0 %
	Kunfehértó	87,3 %
	Kisszállás	78,0 %
	Öttömös	48,0 %
	Pusztamérges	69,1 %
	Zsana	43,8 %
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	83,7 %
	Országos átlag	90,7 %

Vezetékes gázt fogyasztó háztartások a lakásállomány százalékában (2018)		
Balotaszállás		40,0 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	72,7 %
	Kunfehértó	62,7 %
	Kisszállás	60,5 %
	Öttömös	50,3 %
	Pusztamérges	51,4 %
	Zsana	28,2 %
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	61,2 %
	Országos átlag	62,7 %

Napjainkra az internethasználat általános, sőt egyre-inkább nélkülözhetetlen részévé válik a mindennapi életnek. Az internet előfizetések 1000 lakosra jutó száma a szomszédos községekkel összehasonlítva Balotaszálláson a legalacsonyabb, egyúttal jóval elmarad a hasonló népességnagyságú települések dél-alföldi és országos átlagától is.

Internet előfizetések 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		148
Szomszédos települések	Kiskunhalas	293
	Kunfehértó	224
	Kisszállás	208
	Öttömös	149
	Pusztamérges	249
	Zsana	228
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	226
	Országos átlag	204

Az 1000 lakosra jutó személygépkocsik száma Balotaszálláson a saját népességekategóriájában átlagosnak tekinthető, viszont a szomszédos települések többségétől elmarad.

Természetes személy által üzemeltetett személygépkocsi 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		350
Szomszédos települések	Kiskunhalas	363
	Kunfehértó	376
	Kisszállás	340
	Öttömös	423
	Pusztamérges	397
	Zsana	482
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	348
	Országos átlag	333

1.7.2. Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok

Balotaszálláson a környező községekhez képest jelentősebb roma közösség él. Jelenlétük nem új keletű, beilleszkedtek a község társadalmába. A roma népesség körében érezhető a szociális leszakadás, de komolyabb társadalmi konfliktusok nem tapasztalhatók. Nem jellemző a térbeli kirekesztés, a szegregáció jelenléte. A roma családok többsége ugyan külterületen él, de elszórtan, térbeli koncentráció nem alakult ki.

A tanyavilág térbeli-társadalmi leszakadása az utóbbi két évtizedben már nem olyan nyilvánvaló, mint a 20. század második felében. Az új kommunikációs technológiák és a személygépkocsi széles körű elterjedésével a tanyai élet már nem feltétlenül az elszigetelődésről szól. A kedvező fekvésű, jól felszerelt tanyákon a belterülethez hasonló életkörülmények biztosíthatók. Ma már a tanyán egyedül maradó idős emberek szociális segítése is megoldott.

1.7.3. Települési identitást erősítő tényezők

A településen élők helyi kötődésének erősítésében kiemelt szerepe van a közösségteremtő, közösségi élményeket nyújtó rendezvényeknek, az összetartozást elősegítő civil szervezeteknek és kluboknak.

Legfontosabb települési rendezvények:

- Falunapok (augusztus 17-20.)
- Szent István napi búcsú (augusztus 20.)

Bejegyzett civil szervezetek:

- Balotai Civilek Esélyeiért Alapítvány
- Balotaszállási Polgárőr Egyesület

Egyéb szervezett közösségek:

- Balotaszállási Citerazenekar
- Ifjúsági Klub
- Nyugdíjas Klub
- Balotaszállási Futball Klub

1.8. A település humán infrastruktúrája

1.8.1. Humán közszolgáltatások

A településen az alapvető humán közszolgáltatásokat az alábbi intézmények és szervezetek biztosítják:

- Balotaszállás Községi Önkormányzat (Balotaszállás, Ady Endre u. 26.)
- Balotaszállási Napköziotthonos Óvoda (Balotaszállás, Balassi Bálint u. 29.)
- Kiskunhalasi Fazekas Mihály Általános Iskola Balotaszállási Tagintézménye (Balotaszállás, Balassi Bálint u. 31.)
- Balotaszállási Konyha és Étkeзде (Balotaszállás, Balassi Bálint u. 29)
- Balotaszállási Községi Könyvtár és Községi Szintér (Balotaszállás, Balassi Bálint u. 10)
- Egészség ház (Balotaszállás, Kossuth Lajos u. 7.)
(Felnőtt háziorvos, Gyermek háziorvos, Védőnői szolgálat)
- Fogorvos (Balotaszállás, Kossuth Lakos u. 6.)
- Rendőrség Körzeti Megbízotti Szolgálat
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
- Tanyagondnoki Szolgálat
- Falugazdász

Oktatás:

A környező települések közül Balotaszálláson a legmagasabb az 1000 lakosra jutó óvodás gyerekek száma. Ez összefüggésben van a település népességének kedvezőbb korösszetételével, a gyermekkorúak magasabb arányával.

Óvodás gyerekek 1000 lakosra jutó száma (2018/2019)		
Balotaszállás		39,6
Szomszédos települések	Kiskunhalas	33,7
	Kunfehértó	29,8
	Kisszállás	27,7
	Öttömös	31,9
	Pusztamérges	28,9
	Zsana	27,6
Dél-Alföld átlaga		31,5

Míg demográfia értelemben kedvezőbb a helyzet, addig szociális szempontból már kevésbé. A hátrányos helyzetű óvodás gyermeke aránya a szomszédos településekkel összehasonlítva a magasabbak közé tartozik, a dél-alföldi átlagnak pedig a duplája.

Hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya (2018/2019)		
Balotaszállás		18,6 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	14,4 %
	Kunfehértó	0,0 %
	Kisszállás	24,2 %
	Öttömös	14,3 %
	Pusztamérges	17,9 %
	Zsana	10,0 %
Dél-Alföld átlaga		9,6 %

Mivel Balotaszállás területe 1952-ig Kiskunhalas külterületi határrésze volt, az iskolai oktatás kezdetei a tanyai (pusztai) iskolákhoz kötődnek. Az első nyilvános, állam által elismert iskola Felsőbalotán nyitotta meg a kapuit 1894-ben. A következő évtizedekben további 4 pusztai iskola épület a határ különböző részein. Az önálló községgé válást követően fokozatosan a belterületen felépült központi iskola vette át a pusztai iskolák szerepét. Az 1970-es években valamennyi korábbi iskolát bezárták.

Jelenleg a balotaszállási iskola a Kiskunhalasi Fazekas Mihály Általános Iskola tagintézményeként működik. A tanulói létszám az elmúlt két évtizedben 100 fő körül ingadozik, stabilnak tekinthető.

Az 1000 lakosra jutó általános iskolai tanulók száma a szomszédos településekkel összevetve átlagos. A hátrányos helyzetű tanulók aránya közel kétszer nagyobb, mint a dél-alföldi átlag, de a szomszédos települések többségében is hasonló a helyzet.

Általános iskolai tanulók 1000 lakosra jutó száma (2018/2019)		
Balotaszállás		63,1
Szomszédos települések	Kiskunhalas	76,8
	Kunfehértó	63,4
	Kisszállás	51,2
	Öttömös	48,6
	Pusztamérges	72,3
	Zsana	34,5
Dél-Alföld átlaga		71,3

Hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók aránya (2018/2019)		
Balotaszállás		23,4 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	21,1 %
	Kunfehértó	3,8 %
	Kisszállás	33,6 %
	Öttömös	34,4 %
	Pusztamérges	27,1 %
	Zsana	12,0 %
Dél-Alföld átlaga		12,1 %

Közművelődés

A kulturális és művelődési programok számára a Községi Könyvtár és Községi Szintér intézménye, valamint a régi polgármesteri hivatal átalakított épülete, a Községi Tér (Faluház) biztosít helyet.

A Községi Könyvtár eredményes munkáját jelzi, hogy mind az 1000 lakosra jutó könyvtári egységek száma, mind az egy beiratkozott olvasóra jutó kölcsönzött könyvtári egységek száma jóval meghaladja a hasonló lakosságszámú települések dél-alföldi és országos átlagát. A település méretéhez képest Balotaszállás a környék egyik legjobban felszerelt könyvtárral rendelkezik.

A települési könyvtárak könyvtári egységei 1000 lakosra (2018)		
Balotaszállás		7722
Szomszédos települések	Kiskunhalas	3943
	Kunfehértó	3044
	Kisszállás	8647
	Öttömös	5781
	Pusztamérges	5977
	Zsana	6191
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	4516
	Országos átlag	3879

Egy beiratkozott olvasóra jutó kölcsönzött könyvtári egység (2018)		
Balotaszállás		14
Szomszédos települések	Kiskunhalas	15
	Kunfehértó	15
	Kisszállás	4
	Öttömös	28
	Pusztamérges	20
	Zsana	4
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföldi átlaga	8
	Országos átlaga	9

A rendszeres művelődési foglalkozások 1000 lakosra jutó száma messze meghaladja a régió átlagát, és a környékbeli települések közül is csak Pusztamérges múlja felül.

Rendszeres művelődési foglalkozások 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		236
Szomszédos települések	Kiskunhalas	36
	Kunfehértó	167
	Kisszállás	70
	Öttömös	122
	Pusztamérges	486
	Zsana	231
Dél-Alföld átlaga		98

Az adatokból az is kiderül, hogy a művelődési foglalkozások gazdag kínálata sikeresen aktivizálja a helyi lakosságot. A különféle foglalkozásokon részt vevők 1000 lakosra jutó száma mind nagytérégi összehasonlításban és mind a szűkebb szomszédság tekintetében egyaránt magas.

Rendszeres művelődési formákban résztvevők 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		124
Szomszédos települések	Kiskunhalas	37
	Kunfehértó	109
	Kisszállás	87
	Öttömös	55
	Pusztamérges	587
	Zsana	106
Dél-Alföld átlaga		63

A kulturális rendezvények 1000 lakosra jutó száma magasabb, mint a dél-alföldi átlag, de a szomszédos települések többségétől elmarad.

Kulturális rendezvények 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		27
Szomszédos települések	Kiskunhalas	6
	Kunfehértó	7
	Kisszállás	41
	Öttömös	74
	Pusztamérges	111
	Zsana	46
Dél-Alföld átlaga		17

A kulturális rendezvények népszerűsítésében még akad tenni való Balotaszálláson, mivel a rendezvényeken részt vevők 1000 lakosra jutó száma itt a legalacsonyabb a környékbeli települések között, és a régió átlagától is jócskán elmarad.

Kulturális rendezvényeken részt vevők 1000 lakosra jutó száma (2018)		
Balotaszállás		2660
Szomszédos települések	Kiskunhalas	2886
	Kunfehértó	4676
	Kisszállás	4079
	Öttömös	4848
	Pusztamérges	6904
	Zsana	5330
Dél-Alföld átlaga		4037

Szociális alapellátás:

Balotaszálláson a szociális alapszolgáltatással kapcsolatos feladatokat a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ biztosítja. Helyben igényelhető szolgáltatások: szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás. A szociális étkeztetésben részesülők száma a 2010-es években 150 fő körül ingadozott. A házi segítségnyújtásban részesülők száma 10 fő alatti.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat:

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a Halasi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ keretein belül működik. Munkája magában foglalja a családon belüli szociális vagy mentálhigiénés problémák okainak megelőzését, a családban élő gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítését, a kialakult krízishelyzetek illetve veszélyeztetettség megszüntetését.

1.9. A település gazdasága

1.9.1. A település gazdasági súlya, szerepköre

Balotaszállás kis lélekszámú, gyenge természeti adottságokkal és korlátozott erőforrásokkal rendelkező település, ennél fogva gazdasági súlya és szerepköre egyaránt csekély.

1.9.2. A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői

Balotaszálláson hagyományai szinte kizárólag az agrárgazdaságnak vannak. A gyenge minőségű homoktalajok azonban behatárolják a mezőgazdaság szerepét. Jelenleg a határ nagyobb részén gazdasági erdőművelés folyik. A szántóföldi növénytermesztés kisebb területre szorult vissza és vesztett súlyából. Az utóbbi évtizedekben megerősödött a településen a baromfi ágazat. Baromfitelep, csirkenevelő telep, víziszárnyas telep, magtározó és tápkeverő üzem működik a faluban. A mező- és erdőgazdaság mellett a feldolgozóipari tevékenység is megvetette a lábát: PVC profilok és egyéb műanyag termékek gyártása. Balotaszálláson 2018-ban 52 működő vállalkozást tartottak nyilván. Közülük 18 volt társas, 34 pedig egyéni vállalkozás.

Balotaszálláson az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma elmarad a településkategóriája átlagától. A szomszédos településekkel összehasonlítva is az alacsonyabb vállalkozási kedvvel rendelkező települések közé tartozik.

Működő vállalkozások 1000 lakosra jutó száma (2017)		
Balotaszállás		34
Szomszédos települések	Kiskunhalas	72
	Kunfehértó	58
	Kisszállás	35
	Öttömös	63
	Pusztamérges	32
	Zsana	44
1000-1999 fős településkategória	Dél-Alföld átlaga	41
	Országos átlag	46

A következő három táblázat a működő vállalkozások fő gazdasági ágazatok szerinti megoszlásáról ad tájékoztatást. A szomszédos köségekhez képest Balotaszálláson magas a mező- és erdőgazdaság részesedése, az ipar és építőipar átlagos mértékben van jelen, a kereskedelmi és szolgáltató tevékenység aránya pedig visszafogottabb.

Mező- és erdőgazdasági tevékenységkörben működő vállalkozások aránya (2016)		
Balotaszállás		29,4 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	4,2 %
	Kunfehértó	13,4 %
	Kisszállás	19,0 %
	Öttömös	22,7 %
	Pusztamérges	21,2 %
	Zsana	46,9 %

Ipari és építőipari tevékenységkörben működő vállalkozások aránya (2016)		
Balotaszállás		15,6 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	18,8 %
	Kunfehértó	23,5%
	Kisszállás	15,5 %
	Öttömös	6,8 %
	Pusztamérges	9,1 %
	Zsana	12,5 %

Kereskedelmi és szolgáltatói tevékenységkörben működő vállalkozások aránya (2016)		
Balotaszállás		55,0 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	77,0 %
	Kunfehértó	63,1 %
	Kisszállás	65,5 %
	Öttömös	70,5 %
	Pusztamérges	69,7 %
	Zsana	40,6 %

Az alábbi táblázat a Balotaszálláson bejegyzett működő vállalkozások részletes ágazati besorolását tartalmazza.

Működő vállalkozások gazdasági ágazatok szerint Balotaszálláson (2017)			
gazdasági ágazat	társas vállalk.	egyéni vállalk.	összesen
mezőgazdaság, erdő-gazdálkodás, halászat	2	18	20
feldolgozóipar	2	0	2
vízellátás, szennyvízkezelés, hulladékkezelés	1	0	1
építőipar	1	3	4
kereskedelem, gépjárműjavítás	7	4	11
szállítás, raktározás	1	1	2
vendéglátás, szálláshely-szolgáltatás	1	2	3
pénzügy, biztosítás	0	1	1
szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	0	2	2
adminisztratív és szolgáltatást támogató	2	0	2
oktatás	0	1	1
humán-egészségügyi, szociális ellátás	1	2	3
összesen	18	34	52

A településen mindössze három olyan helyi székhelyű vállalkozás van, amely jelentősebb számú munkaerőt foglalkoztat: ROLLÓ Kft., ÖKO-ROLLÓ Kft., LADÓ-REC Kft.

Működő társas vállalkozások létszámkategóriák szerint Balotaszálláson (2017)	
1-9 fős	49
10-19 fős	0
20-49 fős	2
50-249 fős	1

1.9.3. A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése

Balotaszálláson a közelmúlt egyik legfontosabb gazdaságfejlesztési célú beruházása a Rolló Kft. 2019-ben felépült új üzemcsarnoka. A helyi székhelyű cég műanyag termékek gyártásával foglalkozik és mintegy 100 embernek ad munkát. A pályázati támogatással (GINOP-1.2.7-17-2017-00012) megvalósult üzemcsarnok bekerülési költsége 287,2 millió Ft volt. Az üzemcsarnokhoz kapcsolódva jelentős értékű eszköz- és gépbeszerzésre is sor került, szintén pályázati támogatással.

Meghatározó gazdasági szervezetek Balotaszálláson:

- ROLLÓ Kft.
Székhely: Balotaszállás
Tevékenység: műanyag termékek gyártása

- Létszám (2019): 99 fő
- ÖKO-ROLLÓ Kft.
Székhely: Balotaszállás
Tevékenység: PVC granulálás és extrudálás
Létszám (2019): 46 fő
- LADÓ-REC Kft.
Székhely: Balotaszállás
Tevékenység: hulladék-nagykereskedelem
Létszám (2019): 46 fő
- CANARD-TOP Kft.
Székhely: Dusnok
Tevékenység: baromfitenyésztés
Létszám (2019): 46
- MAFARM Kft.
Székhely: Kiskunmajsa
Tevékenység: baromfitenyésztés
Létszám (2019): 14 fő

1.9.4. A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége stb.)

Balotaszállás közlekedési elérhetősége kedvező. Az 53. számú főútról közvetlenül megközelíthető. Kiskunhalastól mindössze 12 km-re, a Tompai határátkelőtől 23 km-re fekszik. Szeged illetve Baja felől is viszonylag könnyen elérhető a községtől 10 km távolságban elhaladó 55. számú főútról.

Ma még kevésbé kihasznált, de jelentős potenciált rejt a Budapest-Kelebia nemzetközi vasútvonal, mely a X. számú páneurópai vasúti korridor része, kapcsolatot teremtve Belgrád illetve Athén irányába. Tervbe van véve a vonal fejlesztése, amely 160 km/h sebességre alkalmas, kétvágányú vasúti pálya kialakítását tartalmazza.

A munkaerő képzettségére vonatkozóan csak a legutóbbi, 2011. évi népszámlálás adatai állnak rendelkezésre (lásd: 1.7.1.1 fejezet), melyek a munkarő aktuális versenyképességének megítéléséhez már kevésbé alkalmasak.

1.9.5. Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)

Az önkormányzat nem kívánja a településrendezést folyamatosan változó adatokra alapozni.

1.10. Az önkormányzat gazdálkodása

1.10.1. Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program

Az önkormányzati vagyont döntően nem forgalomképes ingatlanok alkotják (intézmények épületei). Emellett az önkormányzat 6 lakóingatlannal is rendelkezik, melyeket szolgálati lakásként hasznosít.

Az önkormányzatnak nincs gazdasági programja.

1.10.2. Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere

Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége elsősorban a kötelezően ellátandó feladatokra és infrastrukturális fejlesztésekre irányul. Külön intézményrendszer nem áll rendelkezésre, a polgármesteri hivatal dolgozói látják el a felmerülő feladatokat, szükség esetén külső szakemberek bevonásával.

A község különböző pályázati források bevonásával végez fejlesztési tevékenységeket. Az utóbbi években jelentős pályázati forrást sikerült fordítani az önkormányzati intézmények korszerűsítésére.

Az elmúlt évek településfejlesztési és intézményfejlesztési vonatkozású sikeres önkormányzati pályázatai:

- Magyar Falu Program – Orvosi rendelők felújítása és eszközbeszerzés 2019
Megvalósítás: 2019. 35,49 millió Ft
- „Balotaszállás Községi Önkormányzat épületének energetikai korszerűsítése” TOP-3.2.1-16-BK1-2017-00028
A projekt tartalma: energiahatékonysági beavatkozások, gépészeti fejlesztés, megújuló energiaforrások telepítése
Megvalósítás: 2019 33,49 millió Ft
- „Óvoda fejlesztés Balotaszálláson” TOP-1.4.1-16-BK1-2017-00024
A projekt tartalma: az óvoda energetikai korszerűsítése
Megvalósítás: 2018. 15 millió Ft
- "Intézmények épületenergetikai korszerűsítése Balotaszálláson" TOP-3.2.1-15-BK1-2016-00017
A projekt tartalma: a polgármesteri hivatal és az általános iskola energetikai korszerűsítése
Megvalósítás: 2018. 149,55 millió Ft

1.10.3. Gazdaságfejlesztési tevékenység

A település méretéből és anyagi lehetőségéből adódóan a gazdaságfejlesztési tevékenység visszafogott.

Balotaszállás önkormányzatának a helyi gazdaságfejlesztés elősegítése érdekében az alábbi lehetőségek állnak a rendelkezésére:

- településrendezési eszközök helyi igényekhez igazítása
- helyi adópolitika
- hatékony ügyintézés
- önkormányzati saját tulajdonú területek hasznosítása

1.10.4. Foglalkoztatáspolitikai

Az önkormányzat rendszeresen foglalkoztat közmunkásokat, de tervezett foglalkoztatáspolitikája nincs.

1.10.5. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az önkormányzat nem rendelkezik olyan számban lakásokkal és helyiségekkel, hogy azokkal kapcsolatos gazdálkodás jelentőséggel bírna.

1.10.6. Intézményfenntartás

Az intézmények fenntartásával kapcsolatos működési kiadások meghaladják a központi költségvetésből származó bevételeket, így jelentős teher hárul az önkormányzatra.

1.10.7. Energiagazdálkodás

Jelenleg még nincs az önkormányzatnak energiagazdálkodási stratégiája.

1.11. Településüzemeltetési szolgáltatások, okos város települési szolgáltatások

A településüzemeltetési szolgáltatások körébe tartozó önkormányzati feladatok (2011. évi CLXXXIX. törvény 13.§):

- köztemetők kialakítása és fenntartása
- közvilágításról való gondoskodás
- kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása
- helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása
- közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása
- gépjárművek parkolásának biztosítása)

Az önkormányzat 6,64 ha saját tulajdonú zöldterület kezelését és fenntartását végzi.

Az önkormányzati kiépített utak felülete összesen 26 000 m².

Balotaszállás, a kiterjedt tanyavilág miatt, a belterületi utak hosszát sokszorosán meghaladó külterületi úthálózattal rendelkezik. A külterületi utak rendszeres egyengetéséről és téli hóeltakarításról szintén az önkormányzatnak kell gondoskodnia.

Önkormányzati kiépített és kiépítetlen utakból a kiépítettek aránya (2018)		
Balotaszállás		3,8 %
Szomszédos települések	Kiskunhalas	27,9 %
	Kunfehértó	10,7 %
	Kisszállás	7,7 %
	Öttömös	6,4 %
	Pusztamérges	15,6 %
	Zsana	7,4 %
Dél-Alföld átlaga		35,3 %

A település méretéből, lehetőségéből adódóan okos város szolgáltatások kiépítésére még nincs lehetőség.

1.12. A táji és természeti adottságok vizsgálata

1.12.1. Természeti adottságok

Természetföldrajzi elhelyezkedés

Magyarország természetföldrajzi tájbeosztása alapján Balotaszállás a *Dorozsma-Majsai homokhát* kistáj területén található, a *Duna-Tisza közí síkvidék* és a *Bácskai síkvidék* középtájak találkozásának közelében, Kiskunhalastól déli irányban 11 km-re fekszik.

Szomszédos települései: Zsana, Pusztamérges, Öttömös, Kisszállás, Kunfehértó, Kiskunhalas.

Földtani felépítés, felszínfejlődés

A *Duna-Tisza közí síkvidékbe* tartozó Dorozsma-Majsai-homokhát a Kiskunsági-homokhátság délkeleti része, nyúlványa, a jégkorszaki Ős-Duna által felépített hordalékkúp délkeleti hordalékkúp-szárnya.

Jelenlegi megjelenése évmilliók geológiai változások során alakult ki. A pliocén korban az ún. Pannon-tenger elvesztette összeköttetését a Földközi-tenger ösével, fokozatosan édesvízűvé vált és óriási tó, majd kisebb tavakból álló tóvidék formáját öltötte. Mivel ekkor még erőteljesebben süllyedt hazánk területe, a Pannon-tó hatalmas területeket öntött el, víz alatt volt az egész Alföld is. A Pannon-tó feltöltődése nagyon hosszú ideig tartott, mert az Alföld folyamatosan süllyedt - különösen erőteljesen a Dél-Alföldön, így az egyre szűkülő tó itt maradt fent legtovább, s ezért itt vannak a legvastagabb üledékek is. Ezek a rétegek zárják magukba a gazdag földgáz- és kőolajtelepeket is (Bordány, Öttömös, Zsana és Forráskút stb.). Ott képződtek ezek a telepek, ahol a tenger planktonban nagyon gazdag volt. A plankton

maradványok iszappal befedve, oxigéntől elzártan - bonyolult kémiai folyamatok során - kőolajjá és földgázzá alakultak. Ezekre a rétegekre egyre vastagabb üledék rakódott, így rájuk egyre nagyobb nyomás nehezedett. Ezért a kőolaj és a földgáz mindaddig felfelé vándorolt, míg egy tömör zárórteg útját nem állta. Ez alatt felhalmozódtak, s ma ezekből a lencséből folyik kitermelésük. A Duna-Tisza-közi szénhidrogén telepek a pliocén időszakban keletkeztek. A térszín emelkedése és a folyók feltöltése a [pleisztocén](#) derekán, mintegy 600 000 éve fejeződött be a Kárpát-medencében, átadta a helyet a [Magyarország vízrajzát](#) később meghatározó ösfolyóknak.

A felsőpannóniai üledékekre települt ős-dunai hordalékkúp délkeleti ágának északnyugati részén helyezkedik el a *Dorozsma-Majsai homokhát*. A felszín felépítésében túlnyomórészt laza, vizet áteresztő eolikus üledékek vesznek részt, mert a Duna ezt a hordalékkúpot az utolsó interglaciális óta eróziós tevékenységével már nem alakította. A würm jégkorszak végén, a későglaciálisban, valamint a holocén száraz periódusaiban ezt az anyagot a szél – helyenként jelentős vastagságban – átmozgatta, áttelepítette és lösszel összekeverve, futóhomok formákba, homokos lösszel, löszös homokkal fedett táblaszerű térszínekbe rendezte. A táj alaplátrixát képező geológiai képződmény a felső pleisztocén és holocén futóhomok, amely gyakran elfedheti a szélbarázdák mélyedéseiben lévő pleisztocén édesvízi mészkő és mészszipap üledékeket, amelyek felszínen lévő foltjai – az uralkodó széliránynak megfelelően északnyugat-délkelet irányú - semlyékek (szélbarázdák, deflációs laposok) behálózják a tájat.

Az egykori futóhomokmozgás alapvetően meghatározza a mai táj arculatát. Antropogén hatásra meginduló homokmozgásnak mi is szemtanúi lehetünk a tavaszi erős szelek idején, amikor a szántók és szőlők területén kisebb-nagyobb fodrokba hajtja a szél a homokot.

Domborzati viszonyok, felszíni földtani képződmények

Dorozsma-Majsai homokhát a környezete fölé magasodó terület, 110 és 140 m közötti tengerszint feletti magasságú kistáj. Felszínének több mint háromnegyed része enyhén hullámos síkság. A szélhordta homokkal fedett hordalékkúp-síkság egyhangúságát a szabályosan ÉNy-DK-i csapású, a Tisza völgyéig futó hosszanti, enyhe mélyedéseket mészszipapos és szikes laposok teszik kissé változatossá, melyek a területének közel egynegyedét fedik le. A lepelhomok helyenként a réti mészköves, mészszipapos alapzatú, mélyebb fekvésű felszíneket is beborítja. Az aprószemű homoknak köszönhetően, a szárazabb időszakokban szél formálhatta a felszínt, jellegzetes forma-együttest hozva létre. A Dorozsma-Majsai-homokhát jellemző felszíni formái a maradékgerincek (maradékgerinc: változó méret, anyaguk zömmel futóhomok, délkeleten folyóvízi homok) és lepelhomok-hátak (alaplátrix), valamint a közük ékelődő szélbarázdák (semlyékek) foltjai.

A homokháton - csakúgy, mint a Duna-Tisza közének más futóhomok területein -, ezen a kistájon belül is igen kicsi a legalacsonyabb és legmagasabb pontok közötti szintkülönbség, illetve sok a majdnem teljesen lapos felszín. Sajnos a homokterületek igen érzékenyen reagálnak az őket ért emberi hatásokra: a növényzet kiirtása után azonnal megindul a homok mozgása, s az eredeti formák átalakulnak, kivehetetlenné válnak.

Balotaszállás környezete enyhén hullámos, viszonylag sík terület, a lepelhomokos területekből kisebb buckás részek emelkednek ki. Tengerszint feletti magassága 80-140 m közötti. Ilyen buckacsoport van például az egykori Göbolyjárás területén, a falu belterületétől DK-re. A balotaszállási homokbuckás rész illeszkedik a Duna-Tisza köze egyik legnagyobb összefüggő területű homokbucka csoportjába.

Talaj

A Dorozsma-Majsai-homokhát kistáj talajai nagyrészen homokon képződtek. A futóhomok 20 %-ot, a humuszos homoktalajok 36 %-ot, a kedvezőbb víz-és tápanyag-gazdálkodású csernozjom jellegű homoktalajok 9 %-ot borítanak.

A maradékgerinceket és lepelhomok-hátakat meszes szegény homok, futóhomok, humuszos homoktalaj (karbonátos és karbonátos többrétegű) fedi. Ezekre jellemző, hogy gyenge termőképességűek, hiszen csupán felső - 20-40 cm-es - szintjük tartalmaz kis mennyiségű humuszt (1-2%). Mivel a homoktalajok általában gyors víznyelésűek és gyors vízvezető képességűek, miközben vízraktározó képességük rossz, rajtuk a földművelés a vízhiány miatt az aszályos években kockázatos.

A mélyebben fekvő zárt medencékben és semlyékekben (szélbarázdákban) termő sziken karbonátos szoloncsák-szolonyec talajokat, illetve réti talajok változatait találunk, pl: szolonyeces réti talajt vagy csernozjom jellegű homoktalajt, ahol időszakos a vízborítás vagy időnként túlnedvesedett a talaj.

Talajadottságokra a sokféleség jellemző. A terület nagyobb része mező- vagy erdőgazdaságilag művelt. A nem művelt, természetes vegetációval borított talajok a természetes növényvilág, s rajta keresztül az állatvilág életfeltételeit adják. Balotaszállás területére legjellemzőbb a futóhomok és a csernozjom jellegű homoktalaj, de jelentős a humuszos homoktalaj, a réti szolonyec, a szolonyeces réti talajok aránya is.

Éghajlat

A tájalkotó tényezők közé tartozik az éghajlat is. A Dél-Alföldi régió területére a száraz kontinentális éghajlat a jellemző. A kistáj klímája meleg-száraz. Melegek, szárazak a nyarak, a tél enyhe. Az évi középhőmérséklet: 10,5 – 10,7 °C. Kiemelkedően magas a napfényes órák száma: 2080 – 2090 óra. A fény- és hőmérsékleti viszonyok igen kedvezőek, de a csapadékviszonyok nem. Országos viszonylatban száraz terület. A csapadék évi összege: 570-590 mm, de előfordult már ennél jóval kevesebb is. Mezőgazdasági szempontból fontos a tenyészidőszakon belül (áprilistól szeptember végéig) lehullott csapadék mennyisége – ebből a szempontból is kiemelkedik az a Homokhátság száraz volta. Az elmúlt 30 év alatt rendkívül megszaporodtak az aszályos évek. A hóval borított napok száma 30-32 nap. Az Alföldön évente átlagosan 18 -22 napon havazik, a hótakaró átlagos maximális vastagsága 15 -20 cm körüli.

Alacsony a páratartalom. A relatív légnedvesség (58-60%) gyakori csökkenése miatt az országos átlagot meghaladó itt a légaszály. A jellemző szélirányok: É, ÉNY, DK.

Vízrajz

A kistáj felszíni vizekben szegény. Ez azzal magyarázható, hogy a homokhátra hulló csapadék a homok nagy vízáteresztő képessége miatt azonnal beszívárog, így a lehullott csapadék nem felszíni erek, patakok formájában szállítódik a Tisza felé, hanem a felszín alatt áramlik.

Balotaszállás területén természetes vízfolyás nincs. Egy mesterséges É-D- irányú főcsatorna (Széksóstói-főcsatorna) osztja ketté, délről pedig a Balotai-csatorna határolja. A helyi domborzat következménye, hogy a Duna-Tisza közti Hátságon nedves években számtalan - jobbára lefolyástalan - kis állóvíz tükre csillog. A mélyedésekben több helyen kisebb nádas, mocsaras állóvíz látható.

A térségben a vizek többsége mesterséges vagy erősen módosított víztest. A vízfolyások mindegyike a terület jellegéből adódóan síkvidéki, geokémiai jellege alapján kivétel nélkül meszes.

A Dorozsma-Majsai-homokhát kistájon a Tiszához ÉNY-DK-i irányban egymással párhuzamos csatornák vezetnek le az időszakos belvizeket. Területünket 5-6 évente veszélyeztetik a belvizek szeszélyes előfordulásban. A továbbkormányzott belvizet a csatornák közvetlenül a Dong-érbe vezetik.

A felszínalatti vizek közül a felszínhez legközelebb találhatjuk a talajvizet. A homokvidék talajvize részben az elmúlt évtizedek szárazabb időjárása, részben a területhasznosítási változások és vízrendezések hatására drasztikusan csökkent.

A Duna-Tisza közí hátság középső részének kiemelt helyzete, valamint a táj és a homok alatti egykori vízszállító rendszer üledékeinek északnyugat-délkeleti lejtése önmagában is lehetővé teszi a talajvíz gravitációs áramlását a Tisza felé a Dorozsma-Majsai-homokháton. A Homokhátság központi részén lehulló csapadék valamint a nem összefüggő vízzáró rétegek miatt feláramló felszín közeli gravitációs rétegvizek a Dorozsma-Majsai-homokháton egy északnyugat-délkelet irányú 4 regionális (tájszintű) talajvízáramlást táplálnak.

Mivel ez a terület mindig is a Kárpát-medence egyik legerőteljesebben süllyedő része volt, több ezer méter vastag üledéket keletkezett itt a korábban ezen a helyen létező tengerben és tóban, illetve hatalmas mennyiségű hordalékot halmoztak itt fel a folyók is. Ezek között vannak homokos üledékek, amelyek hatalmas mennyiségű vizet raktározhatnak, és vannak iszapos-agyagos rétegek, amelyek jó vízzárók. Két vízzáró réteg között találhatjuk a rétegvizeket.

Növényvilág

A természetes növénytakaró szempontjából Balotaszállás környezete az *Alföld flóraidékének* (Eupannonicum) *Duna-Tisza köze flórajárásába* (*Praematricum*) tartozik. A Dorozsma-Majsai-homokhát geomorfológiai szempontból lapos maradékgerincek és lepelhomok-hátak alapmátrixába mélyülő szélbarázdákkal (semlyékek, szikes tavak, szikes laposok) jellemezhető, amit a talaj és a vegetációmintázat is leképez.

A maradékgerinceken és lepelhomok-hátakon humuszos homoktalajokon a homoki sztyepprétek képviselik az utolsó természetes vegetációt /alföldi zárt kocsányos tölgyesek, nyílt homoki tölgyesek és homoki nyarasok lehettek az egykori potenciális vegetáció/.

A szélbarázdákban a szikesség mértékétől, meglététől függően különböző talajtípusok és növényzet jelenik meg térben e tájban. A nem szikes szélbarázdákban, a semlyékekben, vagy azok nem szikes részein lápi jellegű növényzet jelenik meg. A (karbonátos) réti talajok legjellemzőbb lápi élőhelyei a kékperjés rétek, üde láprétek, magassásrétek, mocsárrétek, lápi magaskórósok, üde cserjések, alföldi zárt kocsányos tölgyesek. A lápi zsombékosok, tőzegképző nádasok és a még ritkább fűzlápok, kőris-és égerlápok a lápos réti talajok jellegzetes élőhelyei, amelyek csak e tájban a fő talajvízfeláramlási zónában jelennek meg.

A maradékgerinceken homoki sztyeppréteket találunk, nyílt homokpusztagyepek (*Festucetum vaginatae*) legfeljebb az igencsak elszórtan megjelenő dűnéken létezhetnek, szinte teljesen hiányoznak. Nyugat felé haladva az első nyílt homokpusztagyepek, homoki nyarasok, tölgyesek az Ásotthalmi Emlékerdőben, az Ásotthalmi Vaddisznós-kertben jelennek meg, meghatározóvá pedig a Kisszállás-Balotaszállási-buckavidéktől válnak, amely a kistáj nyugati határát, a Bugaci-homokhát kezdetét jelöli ki. A szélbarázdák különböző talajai termő szik, esetleg termő szik illetve időszakosan vízjárta minősítésűek, vagy terméketlen szik besorolásúak.

A homoki erdők már a jobb vízellátottságú buckaoldalakat, buckaközi laposokat foglalják el. Háborítatlan állományaik leginkább a sztyepperdőkre hasonlítanak, hiszen fáik ritkásan állnak. Ezért ezekbe sok napfény jut, így cserje- és gyepszintjük gazdag fajokban. Ma már csak kisebb facsoportok formájában vannak jelen, ahol a cserjék nem a fák alatt foglalnak helyet, hanem mintegy körülölelik azokat. Jellemző fafaja a fehér vagy a szürke nyár, a kocsányos tölgy, de mellettük a mezei szil, mezei juhar és vadrózsa is található. A fák vadrózsa, a vörös termésű galagonya és bodza veszi körül.

A természetes növénytakaró mellett társadalmi hatásnak tudható be a jelentős nagyságú területen megjelenő erdőtelepítések, amelyeket a tájidegen fafajú erdők magas aránya jellemez. Balotaszállásnál is látható a feketefenyő, nyár, akác térhódítása.

A felszántott táj alapszövetébe ékelődő semlyékek, szikesek még ma is őrzik a természetes vegetációt, különböző gyepter- és mocsártípusok alkotta foltjaik a táj egészét behálózzák, viszonylag nagy sűrűségben, emiatt a természeti területek sűrűsége nagy.

Állatvilág:

A *homoki erdőkben* a kiszáradó és korhadó fák számos védett bogárnak a bölcsői: itt fejlődik a szarvasbogár vagy a pompás virágbogár. A száraz fatörzsekben gyakran fészkel a kék fadongó, s tömegesek a gubacsokat létrehozó különféle gubacsdarazsak is. Számos lepkefaj otthona is ez az erdő, amelyek közül a kardoslepke és a nagy éjjeli pávaszem védett.

A *homoki gyepeken* a magasabb rendű állatok közül jellemző a zöld gyík és a homoki gyík. Az üregi nyúl és számos madárfaj a bokrosabb területekről jön ide lakmározni. Így például a homoki gyepek gyakori látogatója a sárgarigó és a töviszúró gébics. A rovarok is nagyobb számban fordulnak elő. Számos cserebogár és sáska faj, lepke ragaszkodik ezekhez a területekhez. Mivel a lepkék hernyói közül sok a táplálékspecialista, azaz csak egy bizonyos növényen képes fejlődni, a jellegzetes növények eltűnésével ezek a lepkék is eltűnhetnek: fűféléken élősködnek a bagolylepkék és a szemeslepkék, homoki szegfűféléken a szegfűbagolylepkék, magyar kutyatejen pedig a térképbagolylepkék.

A szoloncsákos-szolonyec talajokon található magasabb fűvű *réteken* gyakoriak a darázspókók, keresztes. Számos szöcske, sáska, futóbogár, lepkehernyó is menedéket és táplálékot talál ezeken a mezőkön. Itt él a réti fülesbagoly, a sárszalonna, a törpe vízicsibe. Fontos mocsárrétlakó és -költő faj a csikosfejű nádiposzáta, amelynek kárpát-medencei állományai igen fontosak az egész faj túléléséhez. Az alacsony füves, száraz szikes *legelőkön* ugartyúk fészkel.

1.12.2. Tájhasználat, tájszerkezet

1.12.2.1. Tájértörténeti vizsgálat

A fokozatosan a maihoz hasonlóvá váló éghajlat és a növény- és állatvilág lehetővé tette az újkőkorból a gyűjtögetésről az élelemtermelésre való áttérést, az időjárástól független, tartós letelepedést, a termelő gazdálkodás kialakulását. A történelem előtti idők népei után szarmaták, avarok otthonává lettek a Kiskunság-Bácskai homokbuckás vidéken, a Balotaszállás környékén a vadvizektől kiemelkedő erdős ligetek, füves homokhátak, majd a honfoglalás során ezt a vidéket is benépesítették őseink. Az összefüggő mocsaras vidék a települések természetes védelmét biztosította. A balotaszállási táj, mint a harmadik Duna-Tisza közti homokbucka vonulat D-i részének más településeinek környezete is, az ország mezőgazdaságilag kevésbé intenzíven hasznosított területei közé tartozott. Nagy részét rét és legelő foglalta el. A török uralom alatt a magyarság létalapjává a rideg pásztorkodás vált. A középkortól az alföldi városok, mint Kiskunhalas is, hatalmasra nőtt jószágállományukat a néptelenné vált pusztákon legeltették. Balota, Füzes, Göbolyjárás, Alsószállás

Kiskunhalas határának dél-keleti része, 1854

puszták a XIX. század közepén népesültek be.

- a mai Balotaszállás környezete

Az intenzívebbé váló emberi tájátalakítást jelzi az, hogy a táj alaplátéria egyre inkább kistáblás szántók, kertek mozaikja lett a homoki sztyepprétek helyett. Ezek a tájban ma is uralkodóak. A túllegettetett homoki gyepeket szőlőművelésbe vonták a homok megkötése végett. A legintenzívebb tanyásodás is a fenti felszántott területeket érintette. Ebben az időszakban kezd jelentősebben növekedni a környező városok lakossága, ami fontos szerepet játszott a tanyásodás megindulásában. A természetes vegetáció így ezen intenzívebb tájhasználatú területeken csak a szélbarázdákhoz kötődően őrződött meg. A semlyékek foltjainak lápi és szikes vegetációja ekkor még szinte érintetlen volt, ám gyakran még a semlyékekbe ékelt maradékkerinceket is felszántották. A homoki sztyepprétek kisebb foltjai sokszor csak a tanyák körül legelő állatok számára fenntartott legelőkön maradtak fenn. A szabályosabb alakú erdők szinte biztos, hogy telepítettek. Az erdőtelepítések a homokmegkötést célozták, így az elsősorban a nagyobb garmadabucka-mezőkre koncentrálódott, mivel a garmadák változatos, dimbes-dombos felszíne alkalmatlan a

szántóföldi növénytermesztésre. Ekkor még főleg hazai nyárákat ültettek, de a tájidegen fajok (akác, erdei fenyő) telepítése is megkezdődött.

Balotaszállás egy igen kiterjedt tanyavilág központjában fekszik. A növénytermesztést szinte lehetetlenné tette a silány termőföld. Ennek következménye volt az állattartás speciális helyi jellege - legeltető állattenyésztés, birkatenyésztés magas aránya. A sertéstartás gazdaságtalan volt, mivel itt kukoricát termesztani nem lehet.

1952. január 1-jén ideiglenes néven a település önálló közigazgatású község lett, Balotaszállás néven 1952 októberétől szerepel. A település elsődleges profilja a mezőgazdaság.

Balotaszállás jellegzetes tanyás településsé vált.

Az ötvenes évektől megfigyelhető, a homok megkötését célzó új irányvonal alapján Balotaszálláson is gyümölcsösöket, szőlőt, erdőt telepítettek, ami inkább megfelelt a térség mezőgazdasági lehetőségeinek. Ekkor alakultak ki az első nagyüzemi szőlő, alma és barack ültetvények. Ekkortájt a népesség 95 %-a a tanyákon élt. A hetvenes években igen jelentősen megnövekedett az erdők száma. Bácska északi szegélyén húzódó erdősített zóna területe a XVIII. század végén készített I. katonai felvétel térképén még homokbuckás, fátlan táj kevés szántófölddel, a mai erdőknek nyoma sincs. A legnagyobb bevételeket a gyümölcs- és szőlőtermesztési ágazat hozta, ezt követte az állattenyésztés, majd a takarmánytermelés - igaz, elsősorban a szalastakarmány, de az őszi árpa, burgonyatermesztés is jelentőssé vált. A nyolcvanas években a vízhálózat bővülésével volt összefüggésben a falu egy merőben új és igen veszélyes problémával találkozott: a fűrt kutak vízminősége erősen romlott - igen magas lett a víz arzéntartalma.

A homok megkötésére ma is folyik az akácerdők telepítése. A szántókkal, legelőkkel, virágban gazdag rétekkel tarkított homoki kultúrtáj nagyobb buckarendszerei még őrzik az ősi növényzet: pusztai erdők és homokpusztai gyepek jellegzetes erdős sztyepp maradványait. A terület madár és vadvilága is igen gazdag.

A lakosság száma a XX. század első felében folyamatosan növekedett, az 50-es évektől pedig fokozatosan csökkent. Községgé válása idején a lakosság száma 3603 fő volt, ma 1500 fő körüli, melynek közel fele mai is külterületen, tanyán él. A község lakossága ma is zömmel a mezőgazdasághoz, valamilyen tevékenységéhez kötődik, és ez biztosítja megélhetését.

1.12.2.2. tájhasználat értékelése

A terület a török hódoltság pusztításainak hatására létrejött hatalmas kiterjedésű halasi tanyavilág része, Kiskunhalas egyik pusztája volt, amíg önálló községgé nem vált. A lakosság nagy részének jövedelme ma is a mezőgazdasági tevékenységből származik. A hagyományos növény- és állattenyésztés (baromfi, juh, sertés, szarvasmarha, ló, valamint nyúltenyésztés) mellett a szőlő-gyümölcsstermelés, a kertészeti kultúrák termesztése is megjelenik. A gyenge minőségű szántóföldön az ennek inkább megfelelő gyümölcsösöket, szőlőt, erdőt telepítettek. Balotaszálláson meghatározó tájalkotó az alföldi-homoki erdőség. A laza homoktalajokat elviselő fafajok a jellemzők: az erdei- és feketefenyő, az akác, a szürke- és a nemesnyár, kisebb területen telepített tölgy és bükkerdők is vannak. Az erdőterület teljes mértékben telepített. A határban található a 6,5 hektáros szürkenyár génrezervátum is. A vadgazdálkodást is jelen van (fácánkeltetés és nevelés).

A térség mezőgazdasági lehetőségeinek megfelelő a területhasználat. Ez a termőterület művelési ágak szerinti megoszlásán is látható: erdő kb. 50%, szántó kb. 25%, gyeper (legelő, rét) kb. 15%. A településen nagyméretű, komoly szennyezettséget okozó ipari tevékenység nem folyik.

Balotaszállás területe a sok évszázados emberi beavatkozás hatására kialakult, alapvetően mesterséges táj. A semlyékekkel, buckákkal váltakozó kiskunsági homokvidéken a mezőgazdasági, erdőgazdálkodási tevékenység hatására korunkra mozaikos tájszerkezet állt elő.

A területhasználatok területi eloszlása a mozaikos szerkezetet bizonyítja: a vegyes területfelhasználású térség magas aránya: 46,1%.

I.2.

Megalapozó vizsgálat

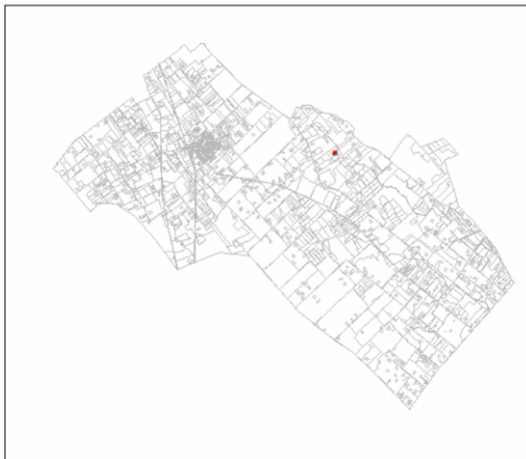
Az erdőgazdálkodási térség 44,0%-os területhányada az erdőterületek összefüggő, nagy felületen való megjelenését mutatja, míg a nagyparcellás szántók, monokultúras nagyméretű összefüggő művelt felületek csekély voltát jelzi a mezőgazdasági térség kicsi, 8,6%-os aránya.

1.12.3. Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

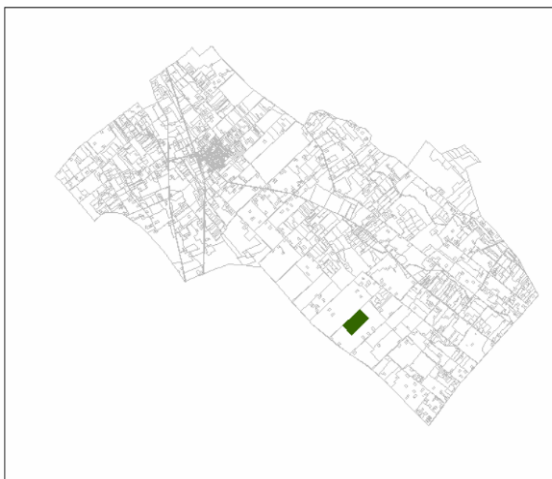
Balotaszállás közigazgatási területének nagy része kultúrtáj.

Természetvédelmi érintettségű területek a KNP Igazgatóság adatszolgáltatása szerint a következők:

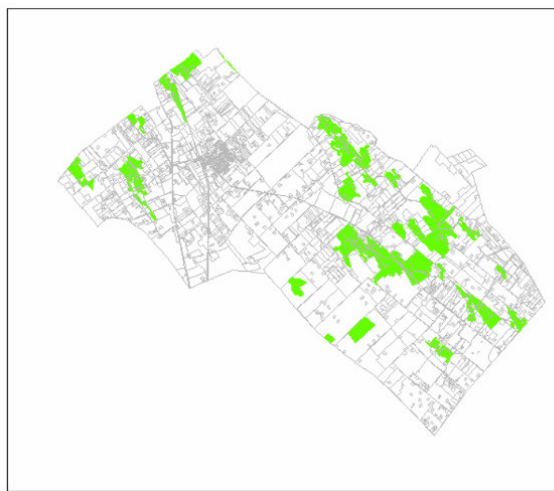
ex lege /a törvény ereje általi/ védett kunhalom az alaptérképen és a topográfiai térkép részletén

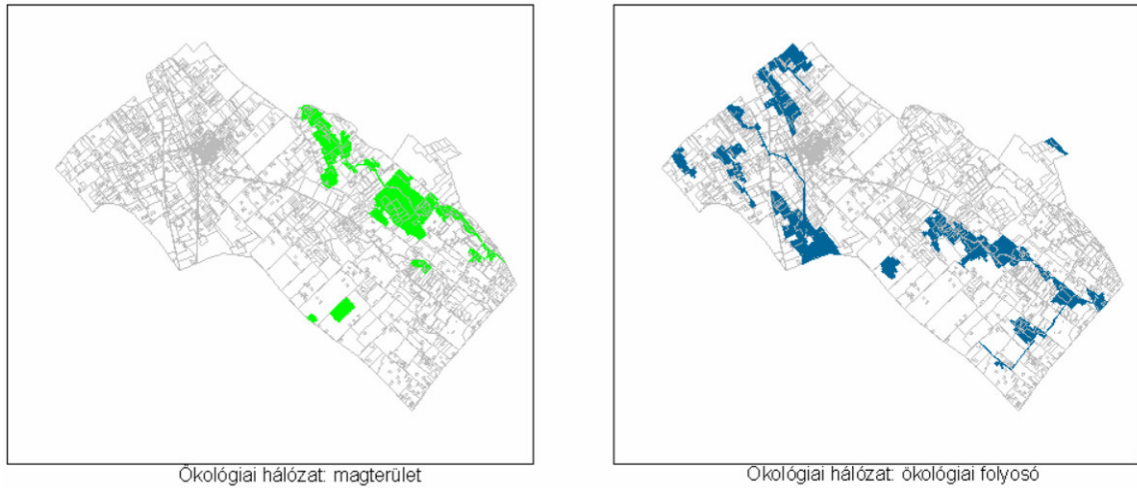
NATURA 2000 terület

Természeti terület

Az országos ökológiai hálózat részét képező területek is képviselik magukat: a magterülethez és a folytonos folyosóhoz a NATURA 2000. terület és a természeti területek soroltak.

A területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 4.§(1)-(2) szerint

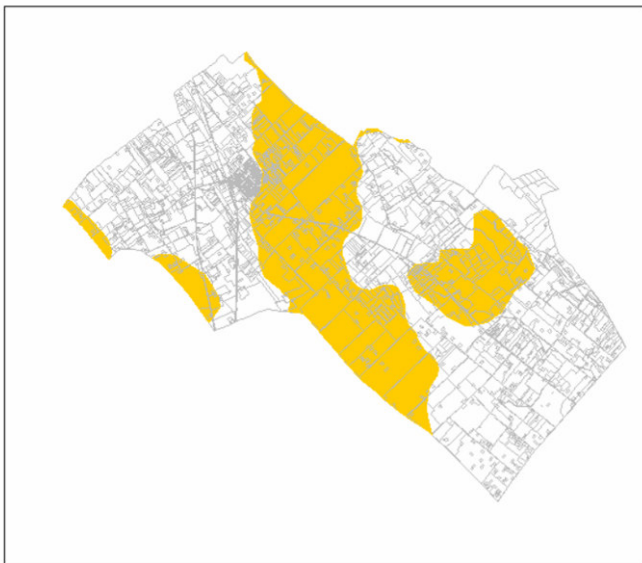
“település teljes közigazgatási területére készülõ településrendezési eszköz megalapozó vizsgálata keretében meg kell határozni a tájjelleg megõrzendõ elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzõit.”

A belterület sűrűn beépített. A vidék jellegzetes tanyás térség. A tanyasi gazdaság a természeti viszonyokhoz alkalmazkodott szerves egység volt, amelyben több lábon álló mezőgazdasági tevékenységét folytattak. Az állattartás mellett a tanya körüli földeket is megművelték. A tanyához vezető utat fasorok szegélyezték, amik a szél ellen adtak védelmet. A tanya körül jobbára volt rét, legelő, vályogvető gödör, szőlő, gyümölcsös és kert, facsoportok is. A tanyasi gazdálkodást az 1960-as évek társadalmi változásai igencsak visszaszorították. Napjaink egyik feladata az egykori tanyavilág építészeti formáinak megőrzése és a még fellelhető tanyasi gazdálkodás fenntartása.

A térséget sajnos egyre jellemzőbb elvándorlás jellemzi, az itt élő emberek egyre jelentősebb része az ország élhetőbb térségeibe vagy a közelebbi nagyvárosokba költözik. Az itt lévő tanyák egyre jelentősebb része üdülési célzatúvá válik vagy elhagyatottan áll, ugyanis a térség mezőgazdasági szempontból egyre élehetlenebb a fokozódó szárazság miatt.

Korunkban a tájnak az egész Európára jellemző gyors átalakulása zajlik. Leginkább a tájhasználat felhagyása alakítja át nagymértékben az élőhelyeket és a tájszerkezetet. A vizes élőhelyek szárazodásával, a gazdálkodás alól felhagyott természetközeli gyepterületeken a biodiverzitás csökkenése jelentkezik. A szárazodás, a talajvízszint tartós csökkenése, és az intenzív erdősítések az élővilág elszegényedését vonja maga után. Ennek megakadályozásának egyik fontos eszköze lehet a hagyományos extenzív gazdálkodás fenntartása.

Tájvédelmi övezet

A település jogszabály szerint (természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6.§(4) bekezdés alapján) elfogadott egyedi tájérték kataszterrel nem rendelkezik. A hatályos helyi építési szabályzat 10. mellékletében szereplő alábbi tájértékek a településkatrakter megtartandó elemeinek tekinthetők:

- Balotaszállás közigazgatási területén lévő gémeskutak
- 20 cm-nél nagyobb törzsátmérőjű tölgyfák
- Négyeshatár, emlékoszlop, emlékhely
- Füzesi iskola helye
- Felsőgöblyjárasi iskola helye, emléktábla

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

1.12.4. Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

Balotaszállás besorolása alapján erdő- és mezőgazdasági terület. A mezőgazdasági művelésű területen aránylag kicsi a szántóterületek aránya, jelentős a rét, legelő hasznosítás.

Állattartással sokan foglalkoznak, az állattartáshoz szükséges építmények találhatók a területen. A gyenge minőségű talajokból következő területhasznosítás, és a mezőgazdasági terület állattartási hasznosítása megfelelő.

Tájhasználati konfliktust a mezőgazdasági művelésben a természeti adottságokból adódó problémák okoznak: a szárazodás és a defláció:

Vízhiány: A csapadék az utóbbi száz évben folyamatosan csökken, a talajvízszint is mélyebbre kerül a homokhátsági területeken. Ezért a homoki területeken egyre inkább jelentős gond a vízhiány. A talajvízszint süllyedése mérsékelhető a talajvíz-fölhasználás csökkentésével és a vízvisszatartás növelésével (az ezt szolgáló művelési ágak - pl.: gyepgazdálkodás, vizes élőhelyek – elterjesztésével), víztakarékos öntözési technológiák kialakításával, a vízsztosztó hálózat korszerűsítésével és a tisztított szennyvizek visszaforgatásával lehet megoldani. A problémák megoldása részben csak térségi szinten oldható meg.

Termőterületek defláció elleni védelme: Balotaszállás szélereziónak kitett terület övezetébe tartozik - a termőterület jelentős hányadát homoktalajok képviselik. Itt a kora tavaszi, növényborítottság nélküli időszakban hatalmas mennyiségű talajt képes elszállítani a szél, elhordva a humuszban gazdagabb felső szintet. Ez ellen a kora tavaszi időszakban a talajfelszín takarásával, és erdősávok telepítésével – különösen a mezőgazdasági terület és a belterület északnyugati határánál - szükséges védekezni.

1.13. Zöldfelületi rendszer vizsgálata

A település számára a zöldfelületei - a növényzet, a parkok, utcafásítások, kertek, erdők, művelt felületek – kiemelt jelentőséggel bírnak, mert egy barátságos, harmonikus lakókörnyezet kialakításához elengedhetetlenek, azonkívül, hogy a településkép meghatározó elemei is. A növényzetnek jelentős kondicionáló hatása van, ezáltal a mikroklimát kedvezően befolyásolják, kellemes, egészséges lakókörnyezetet teremtve.

1.13.1 A települési zöldfelületi rendszer elemei

A zöldterületek a (parkok), a zöldfelületi intézmények (a sportpálya, a temető), valamint a különböző területfelhasználási egységek létesítményeinek kertjei (intézmények kertjei, lakóterületek magánkertjei, gazdasági területek zöldfelületei), erdők, természetközeli területek (gyepek) és ezeket a zöldfelületi elemeket összekapcsoló fasorok, útfásítások, mint vonalas elemek - együttesen alkotják a község zöldfelületi rendszerét. A zöldfelületi rendszer szoros ökológiai, szerkezeti és funkcionális kapcsolatban áll a tágabb települési környezet táji-természeti elemeivel is.

A települési zöldfelületek a használat jellege szerint 3 típusba sorolhatók.

- *korlátlan közhasználatú zöldfelületek:* közparkok, utcák zöldsávjai
- *korlátozott közhasználatú zöldfelületek:* temető, sportterület, intézmények kertjei
- *közhasználat elől elzárt zöldfelületek:* lakókertek

1.13.1.1. szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

Közpark, közkert

Közösségi célú, állandó növényborítottságú területek, melyek a szabadidő eltöltéséhez rekreációs lehetőséget jelentenek, esztétikai élménnyel szolgálnak, és mikroklimatikus szerepük is jelentős.

Központi park övezet, közkertek

A faluközpontban, a Fő téren helyezkedik el a település 0,5 ha nagyságú reprezentatív díszparkja. A merőleges irányú burkolt járdák kereszteződésében a külterületről behozott és felújított első világháborús síremlék található.

A park jól beállt növényzettel rendelkezik. A zöldfelület növényállománya szépen gondozott. A park felszereltsége némi javítást kíván (padok kihelyezése, hulladékgyűjtők lecserélése). A meglévő kert megőrzése elsődleges feladat.

A parkhoz térszerkezetiileg kapcsolódik a piac zöldfelület jellegű területe, és mellette helyezkedik el a község játszótere. A három létesítmény a község központjában egy határozott zöld tömböt alkot.

Játszótér: a tömbbelső kertjeivel övezett közkert megfelelő állapotú játszóeszközökkel ellátott, területének mérete lehetővé teszi a fejlesztést, további játékok kihelyezését. Jól karbantartott közterület.

A sportterület közelében, a Meggyfa és Jókai utcák találkozásánál helyezkedik el egy fiatal telepítésű fasorokkal övezett, gondozott, gyepes terület. Távolban intenzívebb kihasználtságú, közkerti funkciókat ellátó zöldfelületté alakítható.

Védelmi övezet

A hidroglóbusz védelmi övezetében fekvő rendezett zöldfelület, fő funkciója ökológiai.

Zöldfelületi intézmények

Beépítésre nem szánt különleges területek tartoznak ide, amelyek funkciójuk szerinti működésükhöz növényzettel lefedett területekre, kertre van szükség. Ide tartoznak a sportterületek és a temető.

Temető:

Ez az intézmény megfelelő növényborítottság esetén jelentős szerepet tölthet be a település zöldfelületi rendszerében. Az elődleges kultikus célján felül kondicionáló felületként is funkcionál. Balotaszálláson egy temető található, melynek növénylefedettsége kielégítő, gondozottsága, felszereltsége jó. A temető kijelölt területe megfelelő nagyságú, tartalék területtel is rendelkezik, ellátja a település középtávú igényeit. A mellette húzódó természetserű megjelenésű rét - a lakóterület és a temető közötti védősáv funkcióval - jelenlegi állapotában megtartásra érdemes.

Sportterület:

A község két sportterülettel rendelkezik: az iskola melletti, és a község DK-i határánál található sportolás céljára kialakított különleges terület.

A központi elhelyezkedésű sportterület jól kiépített /salakos és füves futball-, kosárlabda -, tenisz-, röplabda pályákkal rendelkezik/. Megfelelően karbantartott sportterület, csupán a salakos pálya szorul felújításra.

A település keleti szélén található rendezett, kiépített sportterületen egy füves nagy labdarúgópálya fekszik. A jelenlegi sportpálya térsége bővíthető: a település rendezvényei számára közösségi tér alakítható ki, amelynek a szomszédos területen húzódó erdők tájbaillő, esztétikus keretet biztosítanak.

Korlátozott használatú zöldfelületek: intézménykertek

A biológiailag aktív felületeik nagy mérete következtében elsősorban a település kedvezőbb klímájának, az élhetőbb települési környezet alakításában játszanak szerepet. Az intézmények, velük együtt a kertjeik használoinak nagy száma miatt kiemelkedő használati jelentőséggel bírnak. Értékes növényállományuk, a fás szárú növények nagy száma miatt a zöldfelületi rendszer fontos részét képezik. Ide tartoznak az Általános iskola és Óvoda, a Polgármesteri Hivatal, a Községi Könyvtár és Községi Szintér és a templom kertjei, melyek a község központi részén, a Balassi B. utca mentén helyezkednek el.

Közhasználat elől elzárt zöldfelületek: lakókertek

Balotaszállás falusias jellegű, családirházas beépítésű, igényesen rendben tartott település. A település jellegénél fogva a lakóterületek magántulajdonú kertjei jelentős arányt képviselnek. A telkek növényzettel borított felületei domináns mennyiségük miatt a zöldfelületi rendszer lényeges elemeit alkotják – mennyiségük és minőségük befolyásolja a környezetminőséget, a településképet.

A tervezetten kialakított belterületen szabályos, hálós útkialakítású településszerkezet látható. A jelentős nagyságú, rendezett lakótelkeken a korábbi háztáji gazdálkodás (zöldségtermesztés és állattenyésztés) helyére napjainkra kezd előtérbe kerülni a pihenőkert szerepe, amely leginkább az oldalkert – udvar kialakításán figyelhető meg. Jellemzően a hátsókert még haszonkertként szolgál és az előkert virágos díszkert jellege is változatlan.

A zöldfelületi rendszer összekötő elemei: fasorok, utcai zöldsávok:

A vonalas létesítmények (utak, vasút) melletti zöldsávok, a közlekedési felületek zöldfelületei, útmenti fasorok, egyéb zöldfelületi jellegű vonalas elemek, melyeknek jelentős szerepe van a szigetszerűen elhelyezkedő zöldfelületi elemek összekötésében, az összefüggő zöldfelületi rendszer kialakításában.

Az utcákra jellemző a járda és az úttest között a széles gyepsáv, az egyoldali légvezeték és a gyepes vízszikkasztó árok. A zöldsávok rendezettek, szépen karbantartottak. Az utcákban a vegyes fajú, rövidebb fásított és fátlan szakaszok a jellemzők. A megjelenő fásítás

leggyakoribb fajai a gyümölcsfákon kívül a hárs, az ezüstjuhar, nyír, szivarfa, de örökzöldek is láthatók.

Az egységes utcai fasorok kialakítása már megkezdődött.

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Egy település zöldfelületi ellátottságát a közösség által igénybe vehető zöldfelületek nagysága, illetve ezek térbeli elhelyezkedése határozza meg. A település zöldfelületi rendszere – az egyes elemek elérhetősége, távolsága a különböző településrészekről - is befolyásolja a zöldfelületi ellátottságot.

Balotaszálláson nagyon jó az egy főre jutó zöldfelület mennyisége (körülbelül 45 m² /fő értékkel) a járás többi településéhez képest is, és az országos átlagnál is lényegesen magasabb. (Országos átlag: 28,3 m²/fő, Kiskunhalasi járás átlag: 26,7 m²/fő a 2018-as adatok szerint). A kedvező zöldfelületi borítottság elsősorban a családi házas beépítésnek, a jelentős növényállománnyal rendelkező köz- és intézménykerteknek, az utakat kísérő széles zöld sávoknak, valamint a csekély lakósszámnak köszönhető. A település egészén a közterületek, zöldfelületek tisztasága, gondozottsága átlagon felüli.

A kis lélekszámú község szabadtéri rekreációs, sportolási, pihenési igényeinek kielégítését ellátják a meglévő közhasználatú zöldfelületek. A zöldfelületi elemek nagyobb része - az intézmények elhelyezkedésének megfelelően - a település központjában, a Balassi utca tengelyére fűződik fel, összefüggő zöld tengelyt alkotva. Ezeket a fasorok, utak menti zóldsávok kötik össze a zöldfelületi rendszer keleti településszélen elhelyezkedő hangsúlyos elemeivel, a zöldfelületi intézményekkel és a községet keretező erdőkkel és egyéb természeti területekkel (rétek, legelők gyepfelületeivel). A falu környezetében elterülő kiterjedt zöldfelületi elemeknek is említésre méltó szerep jut a település kondicionálásában, mikroklimájának, környezetminőségének javításában.

1.13.2. A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

Mennyiségi problémák:

Az egy főre jutó zöldterület mértéke magyarországi és járási viszonylatban is magas, nem okoz problémát. Viszont az egyes közhasználatú zöldterületek csak egy alapfunkció ellátására alkalmasak (játszóker, díszkert, sportterület), méretük nem ad lehetőséget többfunkciós közpark, közkert kialakítására. A településszéli sportterület tervezett bővítése, közösségi térként való kialakítással - több funkció ellátását biztosíthatja.

Az utcákon – főként a hiányos szakaszokon – az egységes fasorok telepítését folytatni kell.

Minőségi problémák:

A zöldterületek egy része alulhasznosított (kerti berendezések, sétautak hiánya).

Jó adottság az erdők nagy aránya, de közjóléti szerepük elenyésző, kihasználtságuk csekély (pihenőhelyek, sétautak, erdei tornapályák, tanösvények hiánya).

A prognosztizálható klímaváltozás mutatók kedvezőtlen hatásai (felmelegedés, vízmennyiség-csökkenés) megmutatkoznak a növényzeten. A közterületekre telepített fafajok egy része nem tudja tolerálni az újabb viszonyokat (pl.: az ezüstjuhar /Acer saccharinum/ ágvégei száradnak, a hársfák túl korán elhullajtják levelüket). A fejlesztések során fontos a növényalkalmazás módja, a változó klimatikus viszonyoknak megfelelő fajok telepítése, amely a zöldfelületek hosszabb távú fennmaradását segíti elő. A mezőgazdasági területeken az ökológiailag fenntartható termesztéstechnológia elterjesztése fontos a helyi termelők körében.

Főként külterületen a leginkább vitális, helyi adottságoknak megfelelő, tájbaillő, őshonos fa- és cserjefajok alkalmazása ajánlatos.

1.14. Az épített környezet vizsgálata

1.14.1. Területfelhasználás vizsgálata

1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata

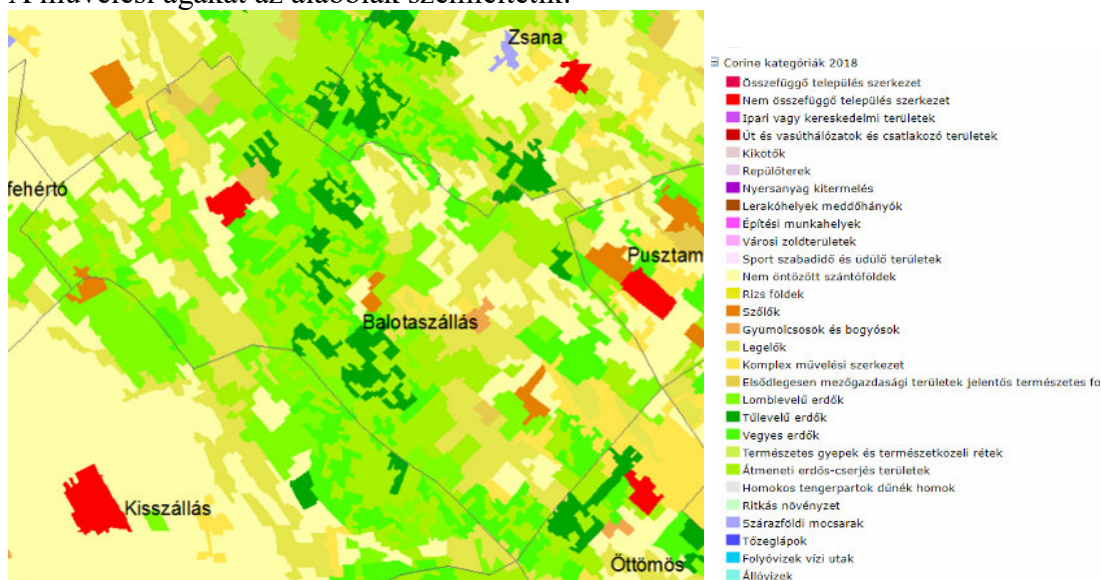
A XX. század közepétől fokozatosan kiépülő, szervesen fejlődő belterület a Budapest - Kelebia vasútvonal keleti oldalán található. A településhálózati kapcsolata a Balotaszállás-Öttömös összekötőútra szervezett.

Lakóházas beépítés, mint meghatározó belterületi területfelhasználás sajátosságait az adott kor építészeti igényeinek megfelelő épületek sora határozza meg.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján a belterület nagy részén lakóingatlanok találhatók. A belterület súlypontjában találhatók a közintézmények. A gazdasági beépítések a belterület határán és külterületen találhatók.

A művelési ágakat az alábbiak szemléltetik:

(forrás: http://gis.teir.hu/teirgis_corine_2006_2012/)

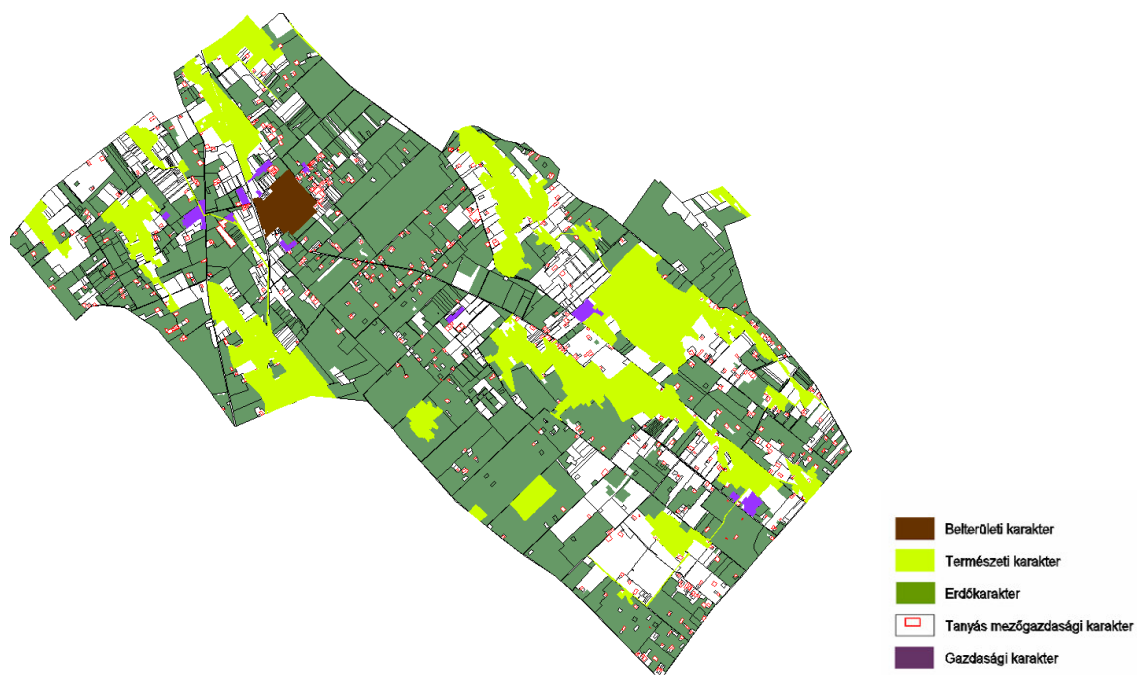
1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

Balotaszállás beépített területei a belterületen és a külterületi beépítésekben találhatók az alábbiak szerint:

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

Az igazgatási terület településkarakterét a következők szemléltetik:

Belterületi karakter

Balotaszállás belterülete a Bp-Kelebia vasúttól keletre az 53.sz. (Solt-Tompa) főút és Szeged közötti összekötőút mentén található.

Településszerkezetet a szabályos mérnöki osztás jellemzi. Koordinátarendszere az összekötőúthoz igazított. Az egykori puszta parcellázásából alakított dűlőutak rendszerét nem teljesen követi. A belterület intézményi tengelye a Balassi utca nem fut ki a külterületre. A tervszerű telepítésből következnek a 150-180 m-es szélességű szabályos tömbök.

A lakóterületi beépítés folyamatosan alakult és alakult a községgé nyilvánítástól napjainkig. Az egyidejű beépítésekből következően egységes beépítések a jellemzőek. Kivételként az átmenő út (Ady Endre utca) menti beépítés jelent, ahol valamennyi építési időszak jellemző lakóház típusa megtalálható.

Ady Endre utcai beépítés

A beépítések közötti különbségeket a tágasság és a növényzet eltünteti.

A kezdetek nyeregtetős épületei alkotta beépítés.

Az 1960-1970-es évek sátoztetős beépítésének egységes utcaképe

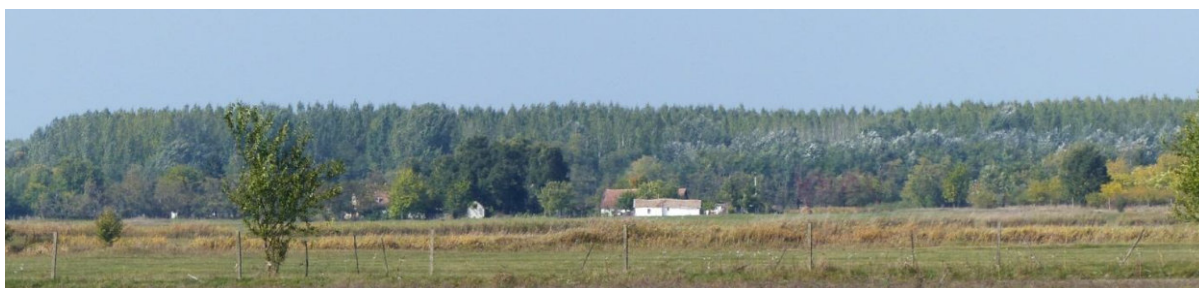

Az 1980-1990-es évek nyeregtetős egységes utcára merőleges gerincű lakóépületeinek sora is egységes utcaképet eredményezett.

Tanyák

A község Kiskunhalas tanyás területeiből alakult. A tanyásodás kezdetei a 1864-re befejeződött tagosításig vezethetők vissza. A tanyák számának növekedése egészen a XX. század közepéig tartott. Az önálló községgé alakulással megtorpant, azóta folyamatosan csökken.

Mára, különösen a belterülettől távoli tanyák, eltűntek vagy lakatlanok. A táj mozaikos jellegének fenntartásában kisebb számuk ellenére is jelentőséggel bírnak.

Gazdasági karakter

Bel-, és külterületen egyaránt szórt elhelyezkedésben találhatók a gazdasági beépítések.

1.15. Közlekedés

Balotaszállás Bács-Kiskun megye délkeleti részén helyezkedik el. Az ország közlekedési érrendszerébe az 53. számú Solt – Kiskőrös – Soltvadkert – Kiskunhalas – Tompa – országhatár II. rendű főút, valamint a 180. menetrendi mező számú vasútvonal kapcsolja be. A környező településekkel a következő országos mellékutak biztosítják az összeköttetést. 5413. jelű Balotaszállás – Öttömösi összekötő út
5429. jelű Kigyósgárgyán – Öttömösi összekötő út

Balotaszállás derékszögű úthálózattal rendelkezik. Gyűjtőút jellegű utcája a Balassi Bálint utca és Állomás utca, melyek mellett helyezkednek el a fontosabb intézmények és a vasútállomás. Parkolási gondok általában nincsenek. A településen a kerékpáros közlekedés kicsi, de jellemző a Rolló Kft. felé haladó kerékpáros forgalom.

A tömegközlekedési utazások többségét autóbuszjáratok bonyolítják le. Az autóbusz megállóhelyek az 53. számú főúton öbölben vannak kialakítva. Az összekötő utakon a megállók a mozgósávkban vannak.

A helyközi autóbuszjáratok több várossal biztosítanak közvetlen kapcsolatot (Kiskunhalas, Szeged, Baja stb.).

Balotaszállás mellett halad a Budapest – Belgrád közötti egyvágányú vasúti fővonal, mely rendkívül korszerűtlen. A Budapest – Balotaszállás közötti 144 kilométeres távolságot több mint három óra alatt teszi meg az expressz-vonat. Az állomáson a vágányok száma 4. Az igazgatási területen 3 külterületi (mezőgazdasági) út szintbeni vasúti keresztezése van.

1.16. Közművesítés

1.16.1. Víziközművek

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás

Balotaszállás közigazgatási területén 1 db vízfolyás víztest található:

<i>Víztest neve</i>	<i>Víztest kategóriája</i>	<i>Típus kódja</i>	<i>Ökológiai minősítés</i>	<i>Hidrológiai állapot</i>	<i>Kémiai állapot</i>	<i>Ökológiai célkitűzés / eléérése</i>	<i>Kémiai célkitűzés / eléérése</i>
Széksóstói-főcsatorna felső (VOR: AEP984)	erősen módosított	6M	gyenge	jó	adathiány	a jó potenciál elérendő / 2021	a jó állapot elérendő / 2027

Balotaszállás közigazgatási területén (a felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerint) állóvíz víztest nem található.

A közigazgatási területet 3 db felszín alatti víztest érinti:

<i>Víztest neve</i>	<i>Víztest jele</i>	<i>Víztest típusa</i>	<i>Mennyiségi állapot</i>	<i>Kémiai állapot</i>	<i>Mennyiségi állapot célkitűzés / eléérése</i>	<i>Kémiai állapot célkitűzés / eléérése</i>
Duna-Tisza közti hátság – Tisza-vízgyűjtő déli rész (VOR: AIQ533)	sp.2.11.1	sekély porózus	gyenge: oka sz.földi és vizes FAVÖKO	jó, de gyenge kockázat	a jó állapot elérhető / 2027+	a jó állapot elérhető / 2027
Duna-Tisza közti hátság – Tisza-vízgyűjtő déli rész (VOR: AIQ532)	p.2.11.1	porózus	jó	jó	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó
Dél-Alföld (VOR: AIQ514)	pt.2.1	porózus termál	gyenge oka: vízszintsüllyedés	jó	a jó állapot elérhető / 2021	a jó állapot fenntartandó
Nyugat-Alföld	pt.1.2	porózus termál	jó	jó	a jó állapot fenntartandó	a jó állapot fenntartandó

1.2.

Megalapozó vizsgálat

A sekély porózus és a porózus víztest területek határa gyakorlatilag megegyezik egymással, melyek a teljes közigazgatási területet lefedik.

A porózus termál víztestek közül a Nyugat-Alföld a közigazgatási terület Ny – i szélét (mintegy 6 %-át), míg a Dél-Alföld a közigazgatási terület egyéb részeit érinti.

A külterületi vízrendezési művek (belvízcsatornák) és főbb adataik:

Balotaszállás község a Tisza-völgyhöz, azon belül pedig a Dong-éri-főcsatorna, a Széksóstói-főcsatorna és a Körös-éri-főcsatorna vízgyűjtőjéhez egyaránt tartozik, fő befogadója a Tisza.

A külterületen található közcélú csatornák az alábbiak:

Az Állam kizárólagos tulajdonában lévő csatornák (főművek):

(A 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés b) pontja alapján)

- Széksóstói-főcsatorna (Balotaszállás 010/38, 06/26, 022/22, 027/34, 031/4, 032/42 hrsz.)

A csatornák kezelője: Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság Szegedi Szakasztechnikus

Egyéb csatornák:

(A 83/2014 (III. 14.) Korm. rendelet 2. § (3) bekezdés c) pontja alapján)

• *Az ATIVIZIG, Vizgazdálkodási Társulat, Önkormányzat vagyonkezelésében lévő csatornák:*

- Balotai-csatorna (Balotaszállás 011/20, 070/8, 067/17, 066/18, 066/20, 066/10, 036/25, 038/20, 034/32 hrsz.)

- Balotai mellécsatorna (Balotaszállás 045/13, 039/32, 038/17 hrsz.)

- Göböljárasi-csatorna (Balotaszállás 0146/20, 0146/21, 0131/3, 0133/3, 0106/2, 0108/12, 0103/27 hrsz.)

- Füzes-csatorna

- Alsószállási-csatorna

Balotaszállás közigazgatási területe a Tisza vízgyűjtő területén a 34. Dongér-Halasi *belvízrendszerhez*, a vízkárelhárítási rendszerben pedig a 11.02. Dong-éri *belvízvédelmi szakaszhoz* tartozik.

A település közigazgatási területén található belvízcsatornák mindegyike *időszakos vízfolyásnak* minősül.

Balotaszállás község önálló vízművel rendelkezik. A **település belterületének vízellátása** a helyi vízbázis fűrt kútjairól történik.

A vízmű üzemeltetője az Alföldvíz Zrt. (5600 Békéscsaba, Dobozi út 5.)

A vízellátás főbb adatai:

A vízellátás vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek száma:

Az utoljára a 35600/1649-5/2015.ált. számú határozattal módosított ATIVH-01072-005/2002.

Vízikönyvi szám: I/2709

Érvényes: 2020. április 30-ig

A vízmű éves lekötött vízigénye: 75.000 m³/év

A vízmű (technológia) mértékadó kapacitása: 400 m³/nap (20 m³/óra) – a vízkezelés kapacitása alapján

A 2018-ban termelt vízmennyiség: 84.444 m³/év

Balotaszállás átlagos napi vízigénye 2018-ban: 231,4 m³/nap volt.

A vízellátó rendszer (vízbázis, illetve vízmű) szabad kapacitással rendelkezik, vízigény növekedést ki tud elégíteni.

A szükséges vízmennyiséget a belterület DK-i szélén lévő vízmű telepen található kutak biztosítják:

Kút száma	Kataszteri száma	Helye	Fúrás éve	Talpmélység	Szűrőzés	Üzemi vízhozam
1.	B-17	313/6 hrsz.	1981	148,5 m	136,4-145,5 m között	550 l/p
2.	B-19	313/6 hrsz.	1989	295,0 m	249,0-261,5 m között	600 l/p

A vízbázis: rétegvíz, II. kategória

Mindkét kút üzemelő, azonban üzemszerűen egy időben csak egy kút üzemel, az állandó üzemű kút a 2. sz., az 1. sz. kút rövid üzemidejű, működése az üzemben tartást szolgálja.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

Balotaszállás Község Önkormányzata a község szennyvíztisztító vízellátási létesítményeinek fenntartására és üzemeltetésére vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezik, melynek száma: 35600/6434-15/2016.ált. számú határozattal módosított 23385-7-11/2011.

Vízikönyvi szám: I/6389

Érvényes: 2021. november 30-ig.

Balotaszállás szennyvíztisztító és elhelyező telepe a belterület szélétől ÉK – re mintegy 1350 m-re húzódó 0113/19 hrsz.-ú ingatlanon található.

A szennyvíztisztító és -elhelyező telep védőtávolsága: 300 m az 50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet 12. § (6) bekezdése szerint.

A szennyvíztisztító telep és a legközelebbi lakóépület távolsága > 300 m.

A szennyvíztisztító telep tisztítás-technológia létesítményei:

- kétszintes ülepítő műtárgy
- szigetelt előtisztító/tározó tó
- nyárfás barázdás szikkasztó mező

A szennyvíztisztító telep kapacitása: 3045 m³/év

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 10. § (1) b) pontja alapján a tevékenység a felszín alatti víz, földtani közeg (B) szennyezettségi határértéknél kedvezőbb állapotának lehetőség szerinti megőrzésével végezhető.

Ennek érdekében a nyárfás szikkasztó mezőre bocsátható tisztított szennyvíz minőségi kritériumait az engedély előírásai tartalmazzák a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet szerint elvégzett elővizsgálat alapján.

A tisztított szennyvíz elhelyezés felszín alatti vizekre gyakorolt hatásának ellenőrzésére a létesítmény környezetében *3 db talajvíz-megfigyelő kútból álló monitoring rendszer* működik a 35600/5687-8/2015.ált. számú határozattal módosított 23385-5-1/2010. számon kiadott vízjogi üzemeltetési engedély alapján, mely engedély 2020. szeptember 30-ig érvényes.

A szennyvíztisztító telep jelenlegi terhelés mellett várhatóan továbbra is tartani tudja a rá vonatkozó határértéket.

A település területén ezután is keletkező *nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvizeket* továbbra is a községi szennyvíztisztító telep fogadó műtárgyára kell szállítani.

A szennyvíztisztító telep úgy került kialakításra, hogy *biztonsággal be tudja fogadni és kezelni, elhelyezni* tudja a várható lakó- és gazdasági terület bővüléssel járó – a jelenlegi állapothoz képest – többlet szennyvízmennyiségeket is.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

Balotaszállás település felszíne viszonylag egyenletes, a Széksóstói-főcsatorna és a Balotai-csatorna mentén és környezetében réti talajok, réti öntéstalajok, illetve szolonyeces réti talajok, míg a közigazgatási terület egyéb részein futóhomok, humuszos homok és csernozjom jellegű homoktalajok fordulnak elő.

A település területe nem szerepel „a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról” szóló módosított 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet Mellékletében *sem az erősen, sem a közepesen, sem pedig az enyhén veszélyeztetett* települések között.

Az ATIVIZIG tájékoztatása szerint a település a *dr. Pálfai-féle belvíz-veszélyeztetettségi besorolás* szerint a 2., azaz a belvízzel mérsékelten veszélyeztetett terület kategóriába tartozik.

Ennek ellenére találhatóak a település területén belvízzel alig veszélyeztetett területek (1. kategória) a közigazgatási terület DK – i és Ny – i részén, valamint belvízzel közepesen veszélyeztetett területek (3. kategória) a közigazgatási terület ÉK – i és ÉNy – i szélén kisebb foltokban, továbbá belvízzel erősen veszélyeztetett területek (4. kategória) a közigazgatási terület belterülettől D – re eső részén az 53. sz. főút és a Budapest-Kelebia vasútvonal mentén két foltban.

A belterületi csapadékvíz elvezető rendszer

A település belterületi csapadékvíz elvezető hálózatának rendszere a település természetes mélyvonulatait követve alakult ki. A jelenleg működő rendszer a belterület vízelvezetésére épült. *A csapadékvíz elvezetés-elhelyezés nyílt árkos rendszerű, illetve döntően a burkolatok melletti határoló felületeken történik.*

A község nem rendelkezik belvízrendezési tervvel, így erre vonatkozó egységes vízjogi engedély sem került kiadásra – ismereteink szerint.

Vízvezető árkok a településen nem találhatóak, a meglévő árkok mindegyike szikkasztó árkok.

Az egyes helyeken elhanyagolt műszaki állapotú vízelvezető, -elhelyező rendszer elemei 2010-2011 óta folyamatosan karbantartásra, felülvizsgálatra, rekonstrukcióra kerültek, kerülnek.

Ezen meglévő vízelhelyező hálózatok általában megfelelően biztosítják és várhatóan a későbbi beépítéseket követően is általában megfelelően biztosítani tudják – a megfelelő karbantartás, a talajok igen jó víznyelése és gyenge víztartása (ilyen értelemben megfelelő vízgazdálkodási tulajdonságai), az általában viszonylag mély talajvízszintek, valamint a megfelelő lejtésviszonyok miatt – a belterületi vízelhelyezést.

A térséget érintő – a rendezési terv léptékében is számottevő fentiekén túli – a közeljövőben megvalósítandó vízrendezési, vízhasznosítási jellegű fejlesztésekről, kezdeményezésekről nem tudunk. Adatszolgáltatás szerint ilyen jellegű beavatkozáshoz elvi, vagy létesítési engedélyt nem kértek a vízügyi hatóságtól.

1.16.2. Energiaellátás

1.16.2.1. Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek)

Balotaszállás energiaellátása jelenleg a villamos energiára és a földgázra épül. A fosszilis energiahordozók közül a földgáz felhasználás a leginkább meghatározó, a kilencvenes években a belterületen és a belterület közvetlen közelében kiépült a vezetékes gázhálózat. Közel egy évtizeddel ezelőtt azonban a földgáz árának jelentős emelkedése miatt számottevő arányban tértek vissza a lakóházakban a vegyes tüzelésre.

Balotaszállás község **belterületének földgázellátását** a belterületre Ny – ról érkező kiépített 6 bar nyomású *nagyközép-nyomású gázvezeték*ről biztosítják.

A belterületi lakó- és gazdasági területeket ellátó nyomásszabályzóhoz Ny – ról Kunfehértó közigazgatási területe felől, földutakon, illetve erdő- és mezőgazdasági területeken érkezik a ϕ 90 KPE vezeték, mely a Junior Kft. brojler csirke nevelő telepe, a Mafarm Kft. tápkeverő üze me, a Canard-top Kft. keltető telepe és a Rolló Kft. PVC feldolgozó üze me ellátását biztosító vezeték leágazásokat követően halad tovább a belterület irányába a belterület közelében az 5413 jelű közút É – i oldalán, mely vezeték kizárólag Balotaszállás területét látja el. Mindegyik nagyközép-nyomású gázvezeték 6 bar nyomású (az e-közmű rendszer adatai szerint).

A belterület Ny – i széle mellett a 0121/53 hrsz.-ú ingatlanon található *a község gázfogadó állomása*, ahonnan 3 bar nyomású gázvezeték hálózat került kialakításra a település gázellátására.

A gáznyomás-szabályzó

gyártmánya: Fiorentini

teljesítménye: 1500 m³/h

nyomásfokozat: 6/3 bar

A gázhálózat gerincvezetéke a belterületen a nyomásszabályzótól indulva $\sim \phi$ 110, 90 KPE vezetékkel, míg a további elosztó hálózat ϕ 63 és 32 KPE vezetékkel épült.

A nyomásszabályzótól a gerincvezeték az Ady Endre u.-n vezet.

A létesítmények kisnyomású gázellátását ingatlanonként épített 3/0,03 bar nyomásszabályozók beépítésével biztosítják.

A háztartások ~ 90 %-a rákötött a hálózatra.

A meglévő gáznyomás-szabályzók és a hálózat rendelkezik szabad kapacitással.

A **község villamos energia ellátása** a közép feszültségű, illetve kisfeszültségű hálózatokon keresztül biztosított.

A község villamos energia ellátása több oldalról (É – ról Kiskunhalas, DK – ról Öttömös, illetve D – ról Kisszállás irányából) biztosított. A település ellátását a belterületre ÉNy – i és DK – i irányból bekötő 22 kV-s elektromos légvezeték hálózatok biztosítják.

A belterületre bekötő 22 kV-s hálózatokról leágazva épültek a belterületi – általában – oszloptranszformátorok, ahonnan 0,4 kV-s kisfeszültségű – általában – légvezeték hálózatok épültek.

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

Az energiastratégia alapelveiből (az ellátásbiztonság, a gazdasági versenyképesség, valamint az energiaellátás hosszú távú fenntarthatósága) következő törekvések között a legfontosabb az energiahatékonyság és energiatakarékosság fokozása, valamint a megújuló energiák részarányának növelése, melyek a Nemzeti Energiastratégia 2030, illetve Magyarország

Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve 2010-2020 (NCsT) dokumentumokban foglalt célkitűzések érdekében kell, hogy történjenek.

Az EU közösségi szinten előírt célkitűzéseinek elérése érdekében Magyarország számára 2020-ra a bruttó összenergia végfelhasználásban, a megadott ütemezés szerint 13,0 %-os megújuló energiaforrás részarányt kell biztosítani (a közlekedés megújuló energiaforrásait is beleértve). Az NCsT-ben vállalt a megújuló energia részarányára vonatkozó 2020. évre szóló nemzeti célkitűzés 14,65 %.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

1.16.3. Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezeték nélküli hírközlési építmények)

A kiépített vezetékes, illetve vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatók a község teljes közigazgatási területét lefedik. A belterületen kiépültek a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatok, míg az egyéb külterületi létesítmények területén a szolgáltatás vezeték nélküli rendszerekkel biztosított.

A közigazgatási terület gerinchálózatai (optikai és/vagy réz kábel hálózat)

Az 53. sz. főút mellett húzódik a Magyar Telekom Nyrt. Kiskunhalas-Kelebia gerincvezetéke (körzet kábel), melyről ágazik le a település belterületét ellátó vezetékhálózat.

Ugyancsak az 53. sz. főút mellett, de a 22 kV-s elektromos légvezeték hálózat oszlopain vezet a DIGI Kft. Kiskunhalas-Kelebia gerincvezetéke (körzet optikai kábel), valamint az MVM Net Zrt. Kiskunhalas-Kelebia gerincvezetéke. A DIGI Kft. optikai kábelének nincs leágazása Balotaszállás belterülete felé.

Az MVM Net Zrt. légvezetéke a főút melletti gerincvezetékéről leágazva a 22 kV-s légvezeték hálózat oszlopain vezet a belterületől ÉNy – ra, majd a belterületi Meggyfa u.-n keresztül a belterületől DK – re mintegy 3,5 km-re a 017/82 hrsz.-ú ingatlanon lévő erősítő állomásig.

A NET-TV Zrt. légvezeték hálózatot üzemeltet Balotaszállás belterületén. Az optikai alépítmény hálózat a belterületig Kisszállás felől a földutak mentén épült ki, mely Kunfehértó felé is elágazik a közigazgatási határ mentén, majd Balotaszállásról vezet tovább Zsana, illetve Harkakötöny irányába.

A község belterületén a Magyar Telekom Nyrt. és a NET-TV Zrt. üzemeltetésében lévő elosztó hálózatok (optikai és/vagy réz kábel hálózat) üzemelnek. A Magyar Telekom Nyrt. települést ellátó gerincvezetéke az 53. sz. főúttól az 5413 jelű közúton, majd az Ady Endre u.-n és a Balassi u.-n épült a telefonközpontig.

A telefonhálózat döntően légvezeték, míg kisebb részben földkábel kialakítással épült. A települési hálózat telefonközpont épülete a belterület középső részén a Balassi u. 19/a. sz. (91 hrsz.) alatt található a Posta épületében. Ezen központhoz a Magyar Telekom Nyrt. gerinchálózatáról a fentebb részletezett utak mentén épültek ki a bekötő vezetékek.

A vezetékes telefonhálózat a település fejlesztésével tovább bővíthető.

A község közigazgatási területén belül 1 db *kereskedelmi mobil távközlő erősítő állomás* van kiépítve:

- A belterületől Ny – ra az 53. sz. főút és az 5413 jelű közút kereszteződése mellett a 0133/62 hrsz.-ú ingatlanon – önálló toronyként

A fentiekben túlmenően az Antenna Hungária Zrt. is üzemeltet 1 db *távközlő erősítő állomást* önálló toronyként:

- a belterületől DK – re mintegy 3,5 km-re a 017/82 hrsz.-ú ingatlanon

A községben a *vezetékes műsorelosztó (kábel TV és internet) hálózat* kiépült. A hálózat üzemeltetője a NET-TV Zrt. (6456 Madaras, Szent István u. 3.). Belterületen döntően a 0,4 kV-s légvezeték hálózat oszlopain épült ki a hálózat, csak rövid szakaszokon található földkábel.

I.2.

Megalapozó vizsgálat

A települést ellátó optikai földkábel hálózat Kisszállás irányából földutak mentén épült ki, mely a közigazgatási terület szélén elágazik Kunfehértó irányába is, és amely Ny – i irányból vezet be a településre az Ady E. u.-n keresztül. A belterülettől az optikai földkábel ÉK – i irányba vezet tovább Zsana, illetve Harkakötöny felé.

A hálózat a település bővülése esetén bővíthető.

A település jelentősebb vezeték nélküli elektronikus hírközlési szolgáltatást nyújtó cégei: Magyar Telekom Nyrt. (T-home) (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.), DIGI Kft. (1134 Budapest, Váci út 35.), UPC Direct, SzemerNet Távközlési szolgáltató (6723 Szeged, Sólyom u. 15.).

A SzemerNet vevőállomása a víztornyon üzemel.

1.17. Környezetvédelem (és településüzemeltetés)

1.17.1. Talaj

Környezetföldtani szempontból a térség talajai egyöntetűen felszíni szennyeződésre erősen érzékeny porózus képződmények. Ezt fokozzák a talaj *vízföldtani, vízgazdálkodási* tulajdonságai.

Ezek mellett a balotaszállási talajok szerves anyag tartalma közepes, illetve alacsony, mely kedvezőtlenül befolyásolja a talaj káros környezeti hatásokkal szembeni puffer kapacitását.

Talajlepusztulás szempontjából a teljes közigazgatási terület erdőterületeken kívüli Ny – i és K-DK – i része nem erodált, vagy nem jelentős mértékben erodált terület, továbbá foltokban előfordulnak foltokban deflációra hajlamos terület.

A jellemző ÉNy – i széliránynak és a nagyrészt kedvezőtlen talajszerkezeteknek, valamint egyes helyeken a parlagon hagyott termőföldeknek köszönhetően, továbbá az út menti védőfásítások eltűnése miatt az igazgatási terület egyes részein előfordulnak időszakosan deflációra érzékeny területek.

Ezen területeken mezővédő erdősávok és út menti fasorok telepítése javasolt a megfelelő területhasznosítás mellett. Az erdősávok telepítése különös figyelemmel – a növénytermesztési, táj- és természetvédelmi szempontokat is szem előtt tartva – végzendő.

A mezőgazdasági termőterületeken előnyben részesítendő, támogatandók a környezetkímélő termelési módszerek, a szárazodást és a klímaváltozást figyelembe vevő termelési szerkezetek és technológiák, valamint az ezt elősegítő innovatív módszerek alkalmazása (szárazságtűrő növényfajok telepítése, víztakarékos öntözési módok alkalmazása, stb.).

1.17.2. Felszíni és a felszín alatti vizek

A település egyes kommunális létesítményeinek talajra és felszín alatti vízre gyakorolt hatása a belterület szélétől ÉK – re mintegy 180 m-re található bezárt szilárd hulladéklerakó telep esetében felmérésre került. Ezen létesítmény rekultivációja mintegy 10 éve megtörtént. A környezetvédelmi felülvizsgálati dokumentációban és a rekultivációs tervben foglaltak szerint a létesítmény üzemelési ideje alatt nem jelentős talaj- és talajvízszennyezést okozott, mely miatt a hatóság nem tartotta szükségesnek külön műszaki beavatkozás elvégzését, azonban kármentesítő monitoringot írt elő.

A községi szennyvíztisztító telep a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz fogadó állomással a belterületi lakóterület szélétől 1350 m-re található, a vonatkozó előírásoknak megfelelően a tisztítás zárt technológiával, míg az elhelyezés talajvíz megfigyelő monitoring rendszer felügyelete mellett történik.

A bezárt szilárd hulladéklerakó telep ÉNy – i szomszédságában található a község hulladék gyűjtő udvara, kialakítása megfelel az EU előírásoknak.

Nitrátérzékenységi besorolás:

Balotaszállás, így közigazgatási területe nem minősült nitrát-érzékeny területnek.

A felszín alatti vizek minőségi szempontból veszélyeztetettek.

A talajvízkészletek a település közigazgatási területén általában 20-30 m közötti mélységben, a holocén és pleisztocén korú laza összletben találhatóak, mely alatt a pleisztocén, majd a Felső - pannóniai és a Levantei agyagos - homokos - kavicsos üledéksor következik.

1.2.

Megalapozó vizsgálat

A terület vízföldtani adottságai a kinyerhető víz mennyisége szempontjából elsősorban a pleisztocén üledékekben kedvezőek.

A talajvízszintek az utóbbi időszakban kezdetben kissé emelkedtek, majd csökkentek, a legutóbbi időben pedig emelkednek.

A településnek ezen kívül kijelölt települési folyékony hulladék leürítő helye nincs, a korábban működött leürítő hely pedig évtizedekkel ezelőtt felszámolásra került, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti vízszennyezéssel nem kell számolni.

A településnek állati hulladék elhelyező, ártalmatlanító létesítménye (dögtér, állati hulladék-temetője, stb.) nincs és a korábbiakban sem volt, így ehhez kapcsolódóan felszín alatti vízszennyezéssel nem kell számolni.

1.17.3. Levegőtisztaság és védelme

Balotaszállás település közigazgatási területén a levegőterheltségi szint – 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. mellékletében meghatározott – egészségügyi határértékei az irányadók az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott területek kivételével.

A település közigazgatási területén az ex-lege védett kunhalom, illetve NATURA 2000 védettségű természetvédelmi terület, valamint természeti területek, továbbá az országos ökológiai hálózat övezetébe tartozó mag- és folyosó területek esetében releváns lehet az ökológiai rendszerek védelmében meghatározott kritikus levegőterheltségi szint.

1.17.4. Zaj- és rezgésterhelés

A meglévő és kialakítandó gazdasági területeken belül kereskedelmi, szolgáltató és ipari gazdasági, valamint különleges mezőgazdasági üzemi területek kerülnek kialakításra.

A kereskedelmi, szolgáltató és az ipari gazdasági, valamint a különleges mezőgazdasági üzemi területek esetében, ahol lehetőség van rá, a belterületi lakóterületek felé 10-30 m széles – esetleg ültetési kötelezettséggel biztosítandó – védő zöldsáv, véderdősáv védelmében létesülhetnek, üzemelhetnek, illetve bővíthetnek, azonban javaslatunk szerint a rendeletek előírásainak megfelelő „zajosabb” tevékenységek az ipari gazdasági és a különleges mezőgazdasági üzemi területek lakóterületektől távolabb eső területeire települhetnek.

A gazdasági (kereskedelmi, szolgáltató, ipari és különleges mezőgazdasági üzemi) területek több helyütt meglévő lakóterületi és egyes különleges területi funkcióval (belterületi lakóépület, zöldterületek) közvetlenül határosak.

A két területi funkcióban megengedett zajterhelési határérték között 10 dB a különbség. Ezt a különbséget – a korábban részletezett belterületi lakóterületek és a tanyákkal ritkán beépített és a későbbiekben is csak korlátozottan beépíthető érintett külterületek miatt és ellenére – ahol lehetőség van rá – különös tekintettel a belterület ÉNy – i szélén lévő Gksz és Lf terület határára – a gazdasági terület határán belül a védendő létesítmények irányában telekhatár menti fasorok, 10-30 m széles véderdősáv telepítését, vagy ilyen szélességben ültetési kötelezettséget kívánunk előírni. A gazdasági területek irányába, azok közelében a település belterületén nem tervezett lakóterület bővítés hatásterületen belül, illetve védő zöldsáv kialakítása nélkül.

A különleges területeken – a különleges mezőgazdasági üzemi (Mü) – kivételével üzemi zajforrások nincsenek és nem is létesülnek. Az állattartó telepeket tartalmazó major területek üzemelése nem jár jelentős üzemi zajkibocsátással.

A közúti forgalomból adódó levegő- és zajterhelés a település térségében nem jelentős, azonban a forgalom növekedésével egyre növekvő mértékű lehet.

Vasúti közlekedési zaj- és levegőterhelés:

A közigazgatási terület Ny – i részén, a belterület Ny – i szélén É-D – i irányban húzódik a Budapest-Kelebia-(Belgrád) villamosított vasúti fővonal, mely a transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal is egyben. Ezen vonalon zajló számottevő vasúti közlekedésből és az ahhoz kapcsolódó logisztikai

tevékenységből származó zaj- és levegőterhelés a belterület Ny – i részén érzékelhető és a vasútvonalhoz közeli területeken időnként jelentős.

A vasút belterület melletti szakasza mentén a K – i oldalon a zajvédelmi funkciója mellett levegő- és talajvédelmi okokból is ajánlott védő zöldsáv, fasor kialakítása és fenntartása.

1.17.6. Hulladékkezelés

Balotaszállás közigazgatási területén keletkező települési (kommunális) szilárd hulladékok a kiskunhalasi regionális rendezett szilárd hulladéklerakóra kerülnek 2007 (azaz a községi hulladéklerakó bezárása) óta. A település (2006. év végén bezárt) szilárd hulladék lerakója a belterület szélétől ÉK – re mintegy 180 m-re található a temető és tanyás mező- és erdőgazdasági területek szomszédságában.

A balotaszállási lerakó *rekultivációs munkálatai* mintegy 10 éve befejeződtek.

A hulladékgyűjtő udvar a bezárt szilárd hulladéklerakó telep ÉNy – i szomszédságában a 0109/205 hrsz.-ú ingatlan területén került kialakításra és üzemel a vonatkozó előírásoknak megfelelően.

Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzemek, katasztrófavédelmi osztályba sorolás

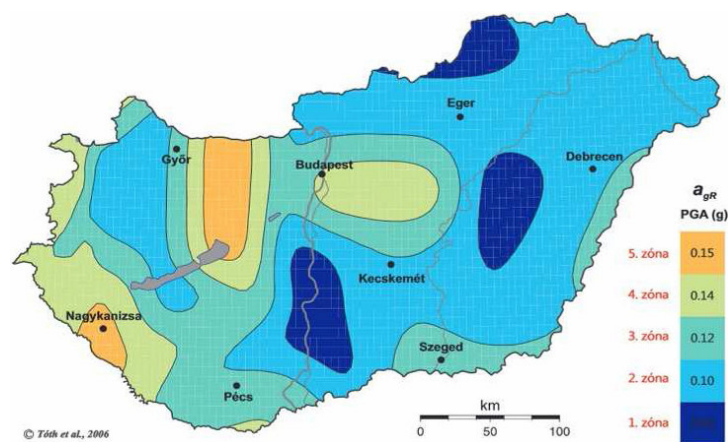
A Bács-Kiskun Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatósági nyilvántartása szerint alsó és felső küszöbértékű (veszélyességi övezet kijelölését igénylő) veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem, illetve kiemelten kezelendő létesítmény nem található.

1.17.6. Vizuális környezetszennyezés

Településen vizuális környezetszennyezést a leromlott, romos tanyák és a felhagyott műveletlen mezőgazdasági területek jelentenek.

1.18. Katasztrófavédelem (területfelhasználást, beépítést, befolyásoló vagy korlátozó tényezők)

1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

forrás: <http://www.foldrenges.hu>

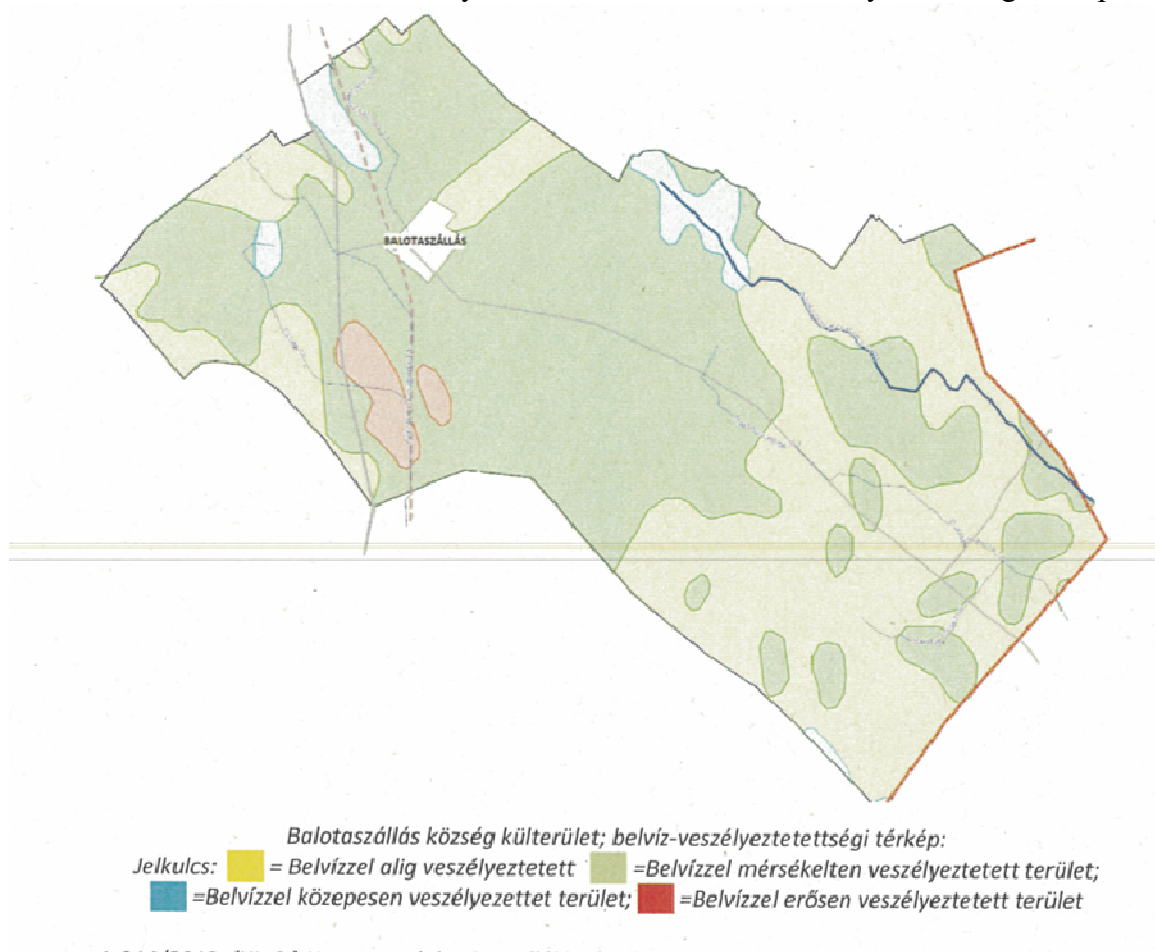
Földrengések következtében 50 év alatt, 10%-os meghaladási valószínűséggel, az alapkőzetben várható vízszintes gyorsulás g (gravitációs gyorsulás) egységben.

Balotaszállás a 2. zónába tartozik

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

1.18.2.3. Mélyfekvésű területek

Az ATIVIZIG tájékoztatása szerinti a település külterületére vonatkozó mélyfekvésű területei tekinthetők belvíz előntéssel veszélyeztetettnek. az un. belvívveszélyeztetettségi térkép

1.18.2.4. Belvízvédelem

A csapadékvíz-elvezető hálózatok üzemeltetését az elkészült és rendszeresen felülvizsgált *települési belvízvédelmi (vízkár-elhárítási) tervében* foglaltak alapján kell végezni, illetve ezen tervet a továbbiakban is rendszeresen felül kell vizsgálni. Ezen tervnek összhangban kell lennie a község veszély-elhárítási tervével.

A térség talajainak vízgazdálkodási tulajdonságai, továbbá a nyugalmi talajvízszintek a belterület alatt általában közepes mélysége, továbbá a nem mindenhol megfelelő lejtéviszonyok miatt a *beépített, illetve beépítésre szánt mélyebb területek belvizek szempontjából veszélyeztetettek, míg a magasan fekvő területek kevésbé veszélyeztetettek*, melyet a néhány évvel korábbi csapadékos évek tapasztalatai is igazolnak a korábbiak szerint.

1.18.3. Egyéb

1.18.3. 3. Tevékenységből adódó korlátozások

Közlekedési létesítmények

- 53. sz. főút tengelyétől: 100-100 m
- külterületen: 5413. és 5429. jelű út tengelyétől 50-50 m
- vasútnál: 50-50m

Energiaellátás

- nagy-középnnyomású földgázvezeték védősávja vezeték szélétől mérten 5-5 m
- elektromos biztonsági övezete a szélső áramvezetőktől mért 13-13 m

Vízrendezés

- a kizárólagos állami tulajdonú és ATIVIZIG kezelésű csatornák partvonalától számított 6,0 m-t;
 - az egyéb tulajdonú csatornák partvonalától számított 3,0 m-t
- Tájas természetvédelmi érdekű korlátozások

- ex lege kunhalom
- NATURA 2000. terület
- országos ökológiai hálózat elemei

Kulturális örökségvédelmi szempontú korlátozások

- régészeti lelőhelyek
- helyi védettségű épületek

1.19. Ásványi nyersanyag lelőhely

1.20. Városi klíma

A településen belül a mesterségesen kialakított környezetben a beépítés miatt sajátos éghajlat alakul ki, amit „városi klímá”-nak nevezünk. A városi klímát a meteorológiai adottságok befolyásolják, de azt a beépítéssel, annak kialakításával, intenzitásával javítani és rontani egyaránt lehet. Balotaszállás esetében jelentős mértékű hősziget kialakításáról nem beszélhetünk, mivel a belterület is laza beépítettségű. A nagy erdőterületek a levegő minőségét kedvezően befolyásolják.

Nagy kiterjedésű burkolt felületek sem jellemzőek, ami a települési klíma szempontjából szintén kedvező.

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A vizsgált tényezők elemzése, egymásra hatásuk összevetése

Balotaszállás mező- és erdőgazdasági jellegű település. Mezőgazdasági területei jellemzően természetes gyepek vagy homoktalajok. A homokhátsági vízszintcsökkenés tovább csökkenti a mezőgazdaság jövedelemtermelő-képességét. A homoktalajok további erdősítése várható. Térszerkezeti, földrajzi helyzetéből adódóan körzetközpontjával: Kiskunhalassal való kapcsolata tovább javítható.

Belterülete szabályos mérnöki osztású, ahol a teljes közművesítés megvalósult.

A hasonló helyzetű és adottságú településeknél élhetőbb, rendezettebb a település.

Természeti adottságaira építve idegenforgalmi szerepköre tovább növelhető.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A helyzetelemzés eredményeinek értékelése, szintézis

Balotaszállás élhető, népességét megtartó, fejlődni képes település, amely otthonos, biztonságos lakóhelyi környezetet és bővülő megélhetési lehetőségeket biztosít polgárai számára. Az itt élők kötődnek a településhez és aktívan tesznek is a település fejlődésért. A munkalehetőségek és a magasabb szintű szolgáltatások biztosítása tekintetében Balotaszállás tudatosan épít Kiskunhalas közelségére, ugyanakkor a helyi természeti környezet változatos értékei révén sikeresen „meg is szólítja” a város pihenésre, rekreációra vágyó lakosságát.

3.1.1. A folyamatok értékelése

Balotaszállás fejlődése megalapítása óta töretlen, nem volt olyan évtized, amikor ne történt volna előrelépés. A XX. század végére kialakult a belterületi településmag, megépültek az intézmények. Az infrastruktúrális ellátottág is megvalósult.

3.1.2. A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése

3.1.3. A településfejlesztés és -rendezés kapcsolata

Jogszabályok:

- Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény
- Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény
- 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról
- 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről
- 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet az országos településrendezési és építési követelményekről

	Fejlesztési tervek	Rendezési tervek
Országos	Országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció	Országos Területrendezési terv
Megyei	Bács-Kiskun megye területfejlesztési koncepciója	Bács-Kiskun megye területrendezési terve
Települési	Balotaszállás településfejlesztési koncepciója	Balotaszállás településrendezési eszközei (településszerkezeti terv, helyi építési szabályzat)

Balotaszállás településfejlesztési koncepciójának a hatályos jogszabályi feltételeknek megfelelő átdolgozása a településrendezési eszközök felülvizsgálatával és módosításával együtt készül, azok összhangja ily módon biztosított.

3.2. Problématérkép/értéktérkép

A település problémáinak és értékeinek összefoglalója térképi formában, a területi lehetőségek és korlátok térképi ábrázolása

	erősségek	gyengeségek
földrajzi helyzet, közlekedési kapcsolatok	53 főút Kiskunhalas (közép-város) közelsége és jó kapcsolata	Gyalogos és kerékpáros forgalmi létesítmények hiánya Átmenő forgalom zavaró hatása
gazdasági erőforrások	magas erdőszűtség munkaerőtartalék borvidékhez tartozás helyi termelést biztosító telepek	Termőföldek gyenge minősége Képzett munkaerők alacsony száma, kevés helyi munkahely Információhiány a saját termék értékéről Klímaváltozáshoz iazodás nehézségei
települési adottságok	Tiszta, rendezett település Közfoglaltatások teljes körének biztosítása vonzó természeti környezet	Romos tanyák
Táj, természet, zöldfelületek	Jelentős értéket képviselő természetvédelmi érintettség Belterületi közparkok	Természetes növénytakaró csak a védett területeken található
környezetvédelem	Környezeti állapot alapvetően jó. Nincs jelentős környezetszennyezést okozó üzem Szennyvízcsatorna belterületen teljes.	Talajvízsüllyedés

3.3. Eltérő jellemzőkkel rendelkező településrészek

3.3.1. Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása

Az igazgatási terület karakterét az 1.14.5.4. fejezet tartalmazza.

Az ott lehatárolt karaktereknek megfelelő területfelhasználásra és építési szabályozásra van szükség.

A belterület karkterét alapvetően az alábbi területfelhasználási tagolás határozza meg.

